

UTRIP PRIHODNOSTI

SKUPINA KRKA V LETU 2013

1.201

milijon EUR
prihodka od prodaje

173

milijonov EUR
dobička

157

milijonov EUR
za naložbe

97

milijonov EUR
za razvoj in raziskave

17

novih izdelkov
v 35 oblikah

10.048

zaposlenih

PRIHODNOST JE V NOVIH IZDELKIH IN NOVIH TRGIH

Z vertikalno integriranim modelom zagotavljamo obvladovanje procesa razvoja in proizvodnje od surovin do končnih izdelkov. Pri tem sta alfa in omega področji razvoja in raziskav ter marketinga in prodaje, pravi prvi mož Krke Jože Colarič.

Več na 2. in 3. strani.

NOVA RAZVOJNA STRATEGIJA PREDVIDEVA RAST DIVIDEND

V skladu z usmeritvami nove strategije naj bi Krka za dividende namenjala do 50 % čistega dobička predhodnega leta. Letos je predlagana 30 % višja vrednost kot lani.

Več na 8. in 9. strani.

NALOŽBE ZA PRIHODNOST

V zadnjih 10 letih smo za naložbe namenili 1,2 milijarde EUR. Največja med njimi je Notal 2. Z njim bomo proizvodne zmogljivosti s sedanjih 12 milijard povečali za okoli 4,5 milijarde tablet in kapsul na leto. Krka-Rus 2 v Ruski federaciji že uspešno obratuje.

Več na 12. in 13. strani.

PRIHODNOST JE V NOVIH IZDELKIH IN NOVIH TRGIH

Krkini poslovni dosežki v letu 2013 so rezultat vlaganj v razvoj novih izdelkov in v nove proizvodne zmogljivosti, v izboljšanje tehnologij, širitev trgov in intenzivne marketinško-prodajne aktivnosti, v zaposlene. So pa tudi rezultat dobrega gospodarjenja na vseh ravneh poslovnih procesov. Kot pravi prvi mož Krke, vodstvo kljub vse težjim razmeram v svetu tudi v prihodnost zre z optimizmom.

Skupina Krka je lani ustvarila 1,2 milijarde EUR prodaje, od tega 1,114 milijarde EUR na trgih zunaj Slovenije, in bila največji slovenski izvoznik. Je bilo težko doseči ta rezultat?

→ Kljub nestanovitnim časom smo v primerjavi z letom 2012 prodali 5 % več izdelkov in storitev. Ustvarili smo 228 milijonov EUR dobička iz poslovanja in ga povečali za 18 %, medtem ko je čisti dobiček znašal 172 milijonov EUR, kar je 8 % več kot v letu 2012. Na trg smo dali 17 novih izdelkov v 35 farmacevtskih oblikah. Prodaja na tujih trgih, ki predstavlja skoraj 93 % prodaje skupine Krka, je bila v primerjavi z letom 2012 večja za 61,9 milijona EUR oziroma za 6 %. Brez dvoma je bilo takšen rezultat težje doseči kot včasih. Na to so v prvi vrsti vplivali pritiski na znižanje cen kot tudi konkurenčna tekma, ki je zaradi teh pritiskov še ostrejša. Izrazito neugodna so bila tudi gibanja tečajev nekaterih tujih valut.

Kakšni pa so načrti za letos?

→ V skupini Krka za letošnje leto načrtujemo prodajo v višini 1,245 milijarde EUR in dobiček na ravni dobička leta 2013. Za naložbe, ki bodo namenjene pretežno povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture, je predvidenih 164 milijonov EUR. Načrtujemo tudi povečanje števila zaposlenih tako v Sloveniji kot tudi v tujini, in sicer skupaj za dobre 4 %.

Z VERTIKALNO INTEGRIRANIM MODELOM ZAGOTAVLJAMO OBVLADOVANJE CELOTNEGA PROCESA RAZVOJA IN PROIZVODNJE OD SUROVIN DO KONČNIH IZDELKOV.

Ena letošnjih strateških novosti je ob dveh novih ključnih trgih tudi nova prodajna regija Čezmorska tržišča. Kaj je glavni razlog za to odločitev?

→ V svet je treba vstopati še agresivneje. Naši tradicionalni trgi segajo od Vladivostoka do Lizbone, med katerima živi milijarda ljudi. To je ogromen prostor, kjer si želimo v prihodnje prodati še več. Na Vzhodu namreč farmacevtska industrija in tudi poraba na prebivalca še nista tako razviti kot na Zahodu. Po drugi strani pa zahodni zdravstveni sistemi zaradi varčevanja posegajo po cenovno dostopnejših generičnih zdravilih, ki so po kakovosti, varnosti in učinkovitosti enaka zdravilom originatorjev. Res je sicer, da smo v Zahodni Evropi lani prodali 4 % manj kot leta 2012. Vendar to ni bila le posledica zniževanja cen na trgu, ampak manjše prodaje zdravil na recept prek t. i. tretjih partnerjev. Prek lastnih podjetij smo prodali več kot leto prej. Sicer pa smo ustanovili novo, šesto regijo

Jože Colarič, predsednik uprave in generalni direktor

Čezmorska tržišča, ki vključuje Srednji in Daljni vzhod z Afriko in obe Ameriki. S tem želimo čim bolj izkoristiti prodajni potencial tega območja. Seveda pa uspeha ne pričakujemo čez noč.

Koliko pa na vaše poslovanje vpliva trenutna situacija v Ruski federaciji in Ukrajini?

→ Dobave zdravil našim kupcem v Ukrajini in Ruski federaciji tečejo nemoteno, nemoten je tudi plačilni tok v obratni smeri. Devalvacija obeh valut, rublja in grivne, vsekakor vpliva na rezultat, vendar pa smo v Krki preživeli že veliko kriz in verjamemo, da bomo svoj položaj na obeh trgih, kjer v zadnjem obdobju krepimo tržne deleže, še utrdili. V Rusiji, kjer smo prisotni skoraj pol stoletja, v zadnjih 20 letih rastemo hitreje kot celoten ruski trg zdravil. Svojo marketinško-prodajno mrežo imamo razvejano od Vladivostoka do Kalinina. Lani smo proizvodne zmogljivosti z novo tovarno Krka-Rus 2 še povečali, večji je tudi logistični center. Tudi ostalim trgov v tej regiji je skupen izrazit potencial za prodajno rast. Na eni strani zaradi še vedno razmeroma majhne porabe zdravil na prebivalca, na drugi pa zaradi velikosti držav ter njihove hitre gospodarske rasti in naraščajoče kupne moči. Med temi trgi so najpomembnejši Ukrajina, Kazahstan in Uzbekistan. Zavedamo pa se, da bodo tako na ruskem kot tudi na ostalih trgih uspešna predvsem vertikalno integrirana podjetja z močnim lastnim razvojem, fleksibilno proizvodnjo in učinkovito marketinško-prodajno mrežo. Vse to pa Krka ima.

Torej je recept za rast prodaje in dobičkonosnost Krkin poslovni model?

→ Sodobna farmacevtska proizvodnja in vertikalno integrirani poslovni model skupini Krka omogočata, da lahko kupcem v več kot 70 državah sveta ponudi kakovostna, varna in učinkovita zdravila na recept, izdelke brez recepta in veterinarske izdelke. Našo ponudbo dopolnjujejo tudi zdraviliško-turistične storitve Term Krka. Z vertikalno integriranim modelom zagotavljamo obvladovanje celotnega procesa razvoja in proizvodnje od surovin do končnih izdelkov. Pri tem sta alfa in omega področji razvoja in raziskav ter marketinga in prodaje, čeprav so seveda pomembna tudi vsa druga področja.

Za uspeh so ključni novi, tržno zanimivi izdelki z dodano vrednostjo. Zato v Krki v zadnjih letih za razvoj in raziskave namenjamo od 8 do 9 % vseh prihodkov. Trenutno se več kot 550 zaposlenih ukvarja s 175 novimi projekti, uvajamo pa tudi novosti pri uveljavljenih blagovnih znamkah. Danes v skupini Krka več kot 45 % prodaje prinašajo izdelki, ki smo jih na posameznih tržiščih začeli tržiti v zadnjih petih letih. Svojo ponudbo razširjamo tudi z novimi terapevtskimi skupinami, kot so, denimo, zdravila za zdravljenje raka in sladkorne bolezni, protimikrobna zdravila in zdravila za lajšanje bolečine. Še vedno pa smo najbolj znani po zdravilih za bolezni srca in žilja, prebavil in presnove ter osrednjega živčevja.

VEČ KOT 550 ZAPOSLENIH SE UKVARJA S 175 NOVIMI PROJEKTI, UVAJAMO PA TUDI NOVOSTI PRI UVELJAVLJENIH BLAGOVNIH ZNAMKAH.

Odgovor na vse zahtevnejše razmere na svetovnem trgu pa so v skupini Krka tudi številne naložbe.

→ Tako je. Edini recept, s katerim lahko odgovorimo na znižanje cen, je večja prodaja. To pa lahko dosegamo le s sodobnimi izdelki in seveda dovolj velikimi proizvodnimi zmogljivostmi. Zato v skupini Krka trenutno poteka več kot 20 naložbenih projektov. Največji je Noto 2, s katerim bomo zmogljivosti za proizvodnjo trdnih farmacevtskih oblik s sedanjih 12 milijard na leto povečali še za 4,5 milijarde. Povečujemo in posodabljam tudi druge proizvodne zmogljivosti, lasten razvoj izdelkov in njihovo prodajo prek svoje prodajne mreže pa krepimo z vlaganjem v razvojno-raziskovalne zmogljivosti in v svoje proizvodno-distribucijske centre po svetu. Lani smo za naložbe namenili 157 milijonov EUR, letos pa smo zanje predvideli 164 milijonov EUR.

Razmišljate morda o širitvi podjetja prek prevzemov?

→ Pred nekaj leti smo kupili podjetje TAD Pharma v Nemčiji. To je bila dobra odločitev, saj v državi, ki je največji evropski farmacevtski trg, dobro prodajamo. Leto pozneje smo kupili manjše podjetje v Avstriji, leta 2008 pa smo vlagali tudi v dve kitajski družbi, ki proizvajata surovine za proizvodnjo zdravilnih učinkovin. Strateške usmeritve skupine Krka do leta 2018 predvidevajo možnost nakupa lokalnih farmacevtskih podjetij kot tudi skupna vlaganja (joint ventures), pri čemer je glavni cilj pridobivanje tržnih deležev in vstopanje na nova terapevtska področja.

Poslovanje skupine Krka je zagotovo izpostavljeno številnim tveganjem. Kako jih obvladujete?

→ V vse bolj nepredvidljivih pogojih poslovanja je obvladovanje tveganj zelo pomembno, da zagotovimo čim bolj stabilno poslovanje. Različna tveganja zahtevajo različne pristope. Poslovna tveganja obvladujejo posamezne organizacijske enote, finančna tveganja pa upravljamo centralizirano. Naj kot primer navedem t. i. kreditno tveganje, kateremu je Krka glede na široko mednarodno razvejanost in veliko število kupcev vsekakor izpostavljena. Posebna služba redno spremlja plačilno disciplino kupcev. V proces kreditne kontrole je vključenih več kot 400 kupcev skupine Krka.

Velik poudarek dajete tudi stroškovni učinkovitosti. Kako se spopadate s tem?

→ Tako kot doslej se bomo tudi v prihodnje ukvarjali z zniževanjem stroškov, predvsem stroškov pri nabavi surovin, drugih materialov, storitev. Pritiski na znižanje naših prodajnih cen so veliki, a mi na to, kot rečeno, odgovarjamo predvsem s količinskim povečanjem proizvodnje in prodaje izdelkov, ob tem pa skrbimo tudi za čim bolj racionalno porabo sredstev.

Kakšna pa bo letošnja dividenda?

→ V skladu z usmeritvami nove petletne razvojne strategije naj bi Krka za dividende namenjala do 50 % čistega dobička predhodnega leta. Krkina uprava in nadzorni svet predlagata, da se letos za izplačilo dividend nameni 2,10 EUR bruto na delnico, kar predstavlja dobrih 30 % višjo dividendo glede na lanskoletno.

V SKUPINI KRKA TRENUTNO POTEKA VEČ KOT 20 NALOŽBENIH PROJEKTOV.

Letos ste se znova odločili za zbiranje pooblastil za zastopnike na skupščini delničarjev. Zakaj?

→ Z zbiranjem pooblastil smo imeli v preteklosti dobre izkušnje, zato smo se odločili, da bomo s to prakso nadaljevali. Pooblastilo namreč delničarjem omogoča, da izkoristijo svojo glasovalno pravico na skupščini, tudi če se je ne nameravajo udeležiti.

Iz kakšnega razloga pa v sklicu skupščine predlagate umik delnic?

→ Zaradi povečanja vrednosti za delničarje in povečanja donosnosti lastniškega kapitala družbe.

Leto 2014 je za Krko posebno tudi zato, ker praznuje 60-letnico delovanja. Kako vidite podjetje skozi perspektivo teh šestih desetletij?

→ Današnje Krko so ustvarile generacije sposobnih in zavzetih ljudi, ki so bili pripravljeni delati za njen razvoj. Ne glede na zgodovinsko obdobje, v katerem so delovali in živeli, so vse do danes negovali iste vrednote: hitrost in fleksibilnost, partnerstvo in zaupanje, kreativnost in učinkovitost. V slednjih še vedno prepoznavamo trdne temelje Krki lastne poslovne kulture in podjetniške vizije in še danes so ključni kompas pri delovanju podjetja.

Krka je samo v zadnjem desetletju prodajo povečala skoraj za trikrat, dobiček skoraj za štirikrat, izdatke za razvoj in raziskave za več kot trikrat, naložbe skoraj za dvakrat, število zaposlenih pa za več kot dvakrat in tako posegla v sam svetovni vrh generičnih farmacevtskih podjetij. In trdno sem prepričan, da bomo krkaši pisali nova poglavja Krkine zgodovine v korist delničarjev, podjetja samega, zaposlenih in kupcev tudi v prihodnjih desetletjih.

Kolofon

Revija Utrip prihodnosti je posebna številka glasila Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto. Izdaja jo Služba za odnose z javnostmi, Šmarješka cesta 6, Novo mesto, tel. (07) 332 10 02. **Oblikovna zasnova** PM, poslovni mediji, d. o. o. **Grafična priprava** Multigraf, d. o. o., Ljubljana **Odgovorna urednica** Elvira Medved **Glavna urednica** Simona Gorjup **Avtorji člankov** zaposleni v Krki, tovarni zdravil, d. d., Novo mesto (Finančni sektor, Inženiring in tehnične storitve, Marketing, Regija Slovenija, Sektor za ekonomiko in informatiko, Služba za odnose z javnostmi) in v odvisni družbi Terme Krka **Lektoriranje** Marta Anžlovar, Ksenija Kosem **Fotografije** Krkin arhiv **Tisk** Gorenjski tisk storitve d. o. o. **Naklada** 62.800 izvodov **Poštnina** je plačana pri pošti 8001 Novo mesto.

TUDI V LETU 2013 SMO USPEŠNO ODGOVARJALI NA POSLOVNE IZZIVE

Povečanje prodaje, zlasti izdelkov, ki smo jih marketinško najbolj izpostavljali, pa tudi uspešen nadzor stroškov sta bila ključna za doseganje dobrih poslovnih rezultatov v letu 2013. V skupini Krka smo leto končali s prodajo izdelkov in storitev v višini 1.200,8 milijona EUR oziroma 1.116,3 milijona EUR v družbi Krka. V primerjavi z letom 2012 je bila prodaja skupine večja za 5 %, družbe pa za 8 %.

REZULTATI POSLOVANJA

Dobiček iz poslovanja skupine Krka v višini 227,6 milijona EUR je bil 18 % večji kot v letu 2012. Dobiček pred davkom je znašal 201,3 milijona EUR in je bil od primerljivega iz leta 2012 večji za 6 %.

Dobiček skupine Krka za leto 2013 v višini 172,8 milijona EUR je bil 8 % večji kot leto prej, dobiček družbe Krka v višini 164,7 milijona EUR pa je bil od primerljivega iz leta 2012 večji za 7 %.

Delež dobička od prodaje skupine Krka za leto 2013 je

znašal 14,4 % (družbe Krka 14,8 %), delež dobička iz poslovanja v prodaji 19,0 % (družbe Krka 18,9 %) in delež dobička iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) v prodaji 26,8 % (družbe Krka 25,4 %). Donosnost kapitala (ROE) za skupino Krka je znašala 13,4 % (za družbo Krka 12,8 %), donosnost sredstev (ROA) pa 10,2 % (za družbo Krka 10,1 %).

VEČINO PRODALI NA TUJEM

Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije je v prodaji skupine Krka predstavljal skoraj 93 %.

Izdelke iz tradicionalnih terapevtskih skupin nenehno dopolnjujemo z novimi. Tako smo na trg vstopili z zdravili za zdravljenje raka in sladkorne bolezni, protimikrobnimi zdravili ter razširili ponudbo zdravil za lajšanje bolečine.

Med posameznimi regijami s 35,6-odstotnim deležem izstopa regija Vzhodna Evropa. V vsaki od držav nekdanje Sovjetske zveze smo prodajo bistveno povečali. V tej regiji je Krkin največji posamični trg Ruska federacija, kjer smo prodajo povečali za 22 % in je znašala 298 milijonov EUR. Majhno povečanje prodaje glede na leto 2012 smo zabeležili v drugi največji prodajni regiji Srednja Evropa, ki predstavlja 23,6 % v prodaji skupine Krka, sledita regija Zahodna Evropa in čezmorska tržišča z 21,5 % prodaje skupine ter regija Jugovzhodna Evropa z 12,1 % prodaje skupine Krka.

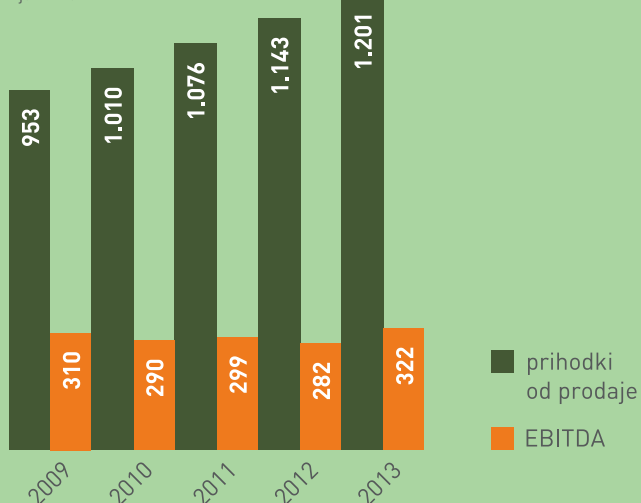
Na domačem trgu je prodaja izdelkov in storitev v primerjavi z letom 2012 padla za 5 %, delež v prodaji skupine Krka pa je predstavljal 7,2 %. Med razlogi za padec prodaje je poleg pritiskov na zniževanje cen zdravil na recept tudi manjša prodaja zdraviliško-turističnih storitev. Skupina Krka z 11,7-odstotnim tržnim deležem ostaja največji ponudnik zdravil v Sloveniji.

NAJVEČ ZDRAVIL NA RECEPT

Najpomembnejša prodajna skupina Krkinih izdelkov z 81,8-odstotnim deležem

PRIHODKI OD PRODAJE IN DOBIČEK IZ POSLOVANJA Z AMORTIZACIJO (EBITDA) V ZADNJIH 5 LETIH

v milijonih EUR

POSLOVNI NAČRTI SKUPINE KRKA ZA LETO 2014

- Prodaja v višini 1,245 milijarde EUR in dobiček na ravni lanskega.
- Največja prodajna regija bo predvidoma Vzhodna Evropa.
- Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije bo predvidoma več kot 93-odstoten.
- Najpomembnejša skupina izdelkov bodo še vedno zdravila na recept z več kot 80-odstotnim deležem v prodaji.
- Predvidena vrednost naložb, namenjenih predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih in razvojno-raziskovalnih zmogljivosti in infrastrukture, je 164 milijonov EUR.
- Povečanje števila zaposlenih v Sloveniji in tujini, in sicer skupaj za dobre 4 %.

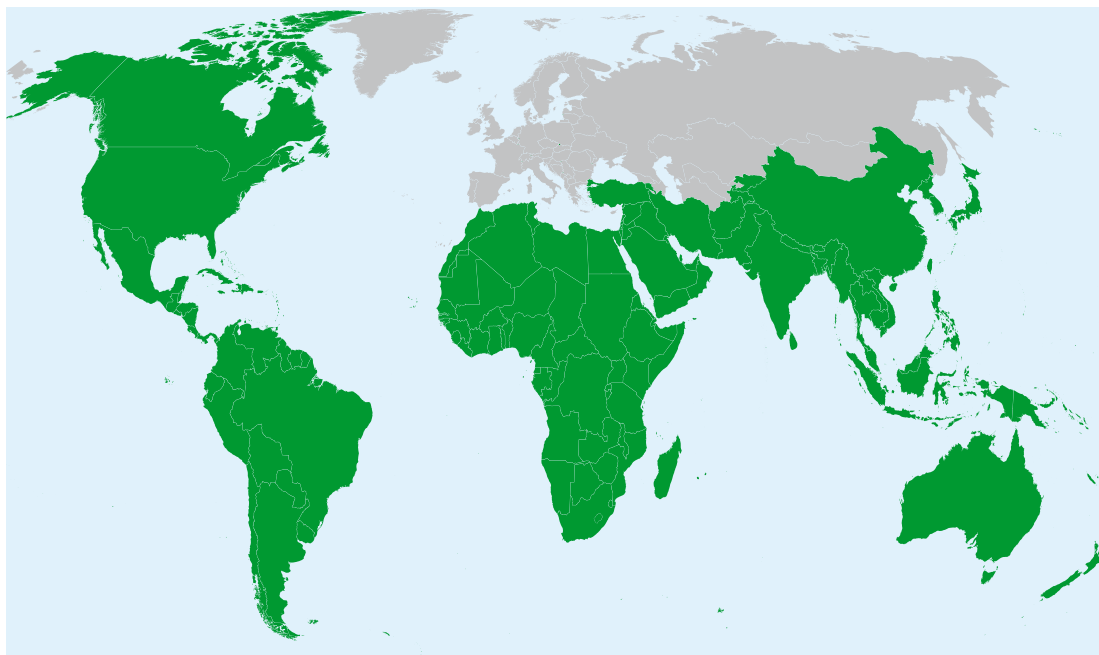
ostajajo zdravila na recept. Njihova prodaja je znašala 980,9 milijona EUR in se je glede na leto 2012 povečala za 4 %. Prodaja izdelkov brez recepta je bila 18 % večja in je znašala 145,3 milijona EUR (12,1-odstotni delež v prodaji skupine Krka), prodaja veterinarskih izdelkov pa je z 42,6 milijona EUR ostala na ravni iz leta 2012 in je k prodaji skupine Krka prispevala 3,6 %. Prodaja zdraviliško-turističnih storitev je bila 4 % manjša in je znašala 30,5 milijona EUR.

17 NOVIH IZDELKOV

Pravočasno prepoznavanje priložnosti, pravilna razvojna in patentna izhodišča, uspešno razvojno delo, obvladovanje vseh faz priprave od nabavne verige do tehnologije v industrijskem merilu in do kakovosti ter pravilno povezovanje vseh področij z optimalnimi registracijskimi pristopi zagotavljajo pravočasen in uspešen vstop novih izdelkov na različne trge. V Krki razvijamo 175 novih izdelkov, ki jih bomo na trg poslali v prihodnjih letih. V letu 2013 smo v skupini Krka registrirali 17 novih izdelkov v 35 farmacevtskih oblikah in jakostih, in sicer 13 zdravil na recept, 3 izdelke brez recepta in 1 veterinarski izdelek. Na vseh Krkinih trgih smo po različnih registracijskih postopkih pridobili 515 novih registracij. Novi izdelki so rezultat kreativnih in inovativnih pristopov ter timskega dela na razvojno-raziskovalnem in regulatornem področju.

6 % VEČ ZAPOSLENIH

Število zaposlenih v skupini Krka se je lani v primerjavi z letom 2012 povečalo za 6 % oziroma 587 zaposlenih. V tujini se je število zaposlenih povečalo za 11 % oziroma 505, v Sloveniji pa za 2 % oziroma 82. Prvič v Krkini zgodovini je bilo več zaposlenih v tujini (51,8 %) kot v Sloveniji (48,2 %). Konec leta 2013 je bilo v Krki 10.048 zaposlenih. Najmanj univerzitetno izobrazbo ima 5361 oziroma 53 % vseh zaposlenih v skupini Krka. Med njimi je 111 doktorjev znanosti ter 323 magistrstrov znanosti in specialistov.

Prisotnost na območju med Vladivostokom in Lizbono, smo na začetku letošnjega poslovnega leta okrepili z novoustanovljeno šesto regijo – Čezmorska tržišča. Vanjo smo vključili Srednji in Daljni vzhod, Afriko in obe Ameriki.

POSLOVANJE SKUPINE KRKA V PRVEM ČETRTLETJU LETA 2014

Ključni podatki

298 milijonov EUR	Prodaja izdelkov in storitev skupine Krka se je glede na enako lansko obdobje povečala za 3,6 milijona EUR oz. za 1 %.
94 %	Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije vseskozi narašča.
278,7 milijona EUR	Vrednost izvoza se je glede na lansko prvo četrletje povečala za 2 %.
39-odstotni delež	Največji delež v prodaji skupine Krka ima prodajna regija Vzhodna Evropa.
15,7 milijona EUR oz. 16 %	Največja absolutna in relativna rast prodaje glede na enako lansko obdobje je bila prav tako zabeležena v regiji Vzhodna Evropa.
248,3 milijona EUR	Prodaja zdravil na recept, ki so Krkina najpomembnejša skupina izdelkov, predstavlja dobrih 83 % celotne prodaje.
63 milijonov EUR	Dobiček iz poslovanja skupine Krka je bil 8 % večji kot v enakem lanskem obdobju.
42,5 milijona EUR	Dobiček skupine Krka v prvem četrletju je bil 17 % manjši kot v enakem lanskem obdobju. Na zmanjšanje dobička tako skupine kot družbe so vplivale predvsem neto negativne tečajne razlike v višini 14 milijonov EUR, medtem ko sta v primerljivem lanskem obdobju tako družba kot skupina zabeležili neto pozitivne tečajne razlike v višini 2 milijonov EUR.
46,2 milijona EUR	Vrednost naložb skupine Krka, od tega 42,1 milijona EUR v družbi Krka in 4,1 milijona EUR v odvisnih družbah.
10.178	Število zaposlenih je bilo konec marca 2014 za 1 % večje kot na začetku leta.
54 %	Delež zaposlenih z najmanj univerzitetno izobrazbo vseskozi narašča.

SPREJELI SMO STRATEGIJO RAZVOJA SKUPINE KRKA DO LETA 2018

Novembra 2013 je uprava družbe sprejela strategijo razvoja skupine Krka za obdobje 2014–2018, ki vključuje vsa področja delovanja in skupino Krka obravnava kot mednarodno družbo.

STRATEGIJA SKUPINE KRKA IMA ŠTIRI VSEBINSKE SKLOPE.

Izhodišča za pripravo strategije

Izhodišča vključujejo poglobljeno analizo Krkinega položaja v svetovni generični farmacevtski industriji. Predstavljene so tudi značilnosti originatorske in generične farmacevtske industrije, napovedi rasti generičnega trga ter trenutna umestitev Krke v globalni generični farmacevtski industriji, v kateri se je v zadnjih petih letih po prodaji uvrščala med deset vodilnih svetovnih in pet vodilnih evropskih generičnih ponudnikov. Na tej osnovi so izoblikovane priložnosti in možnosti za nadaljnji razvoj skupine Krke.

Strateški cilji in usmeritve skupine Krka ter strategija po skupinah izdelkov in storitev

Na osnovi izhodišč ter Krkinega uveljavljenega poslanstva, vizije in vrednot so postavljeni strateški cilji in usmeritve skupine Krka ter cilji in strategije po skupinah izdelkov in storitev: zdravil na recept, izdelkov brez recepta, veterinarskih izdelkov in zdraviliško-turističnih storitev. Za vsako skupino izdelkov so predvidene letne rasti prodaje, ki bodo skupaj zagotavljale uresničitev cilja skupine Krka – najmanj 5-odstotno povprečno letno rast prodaje v petletnem strateškem obdobju.

Strateški cilji in usmeritve procesov in poslovnih funkcij

Tretji sklop strategije opredeljuje cilje in strateške usmeritve posameznih procesov in poslovnih funkcij. To so raziskave in razvoj, marketing, prodaja, oskrba z izdelki, inženiring in tehnične storitve, varstvo okolja, kakovost, informacijske tehnologije in sistemi, ravnanje s potenciali zaposlenih, finance, računovodstvo in kontroling, notranja revizija, odnosi z javnostjo, varnost in zdravje pri delu, pravno področje, podjetja in predstavništva v tujini ter družbeni standard.

Naložbe, finančni kazalniki, novi izdelki

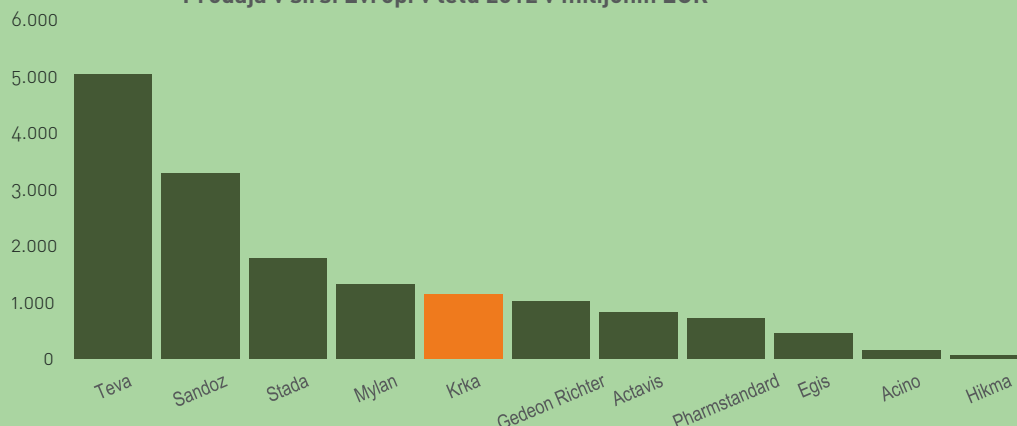
Četrti sklop vključuje popis in vrednost predvidenih naložb, ki bodo namenjene predvsem povečanju in posodobitvi proizvodne infrastrukture. S projekcijo računovodskih izkazov in finančnih kazalnikov poslovanja preverimo načrtovane strateške cilje z vidika poslovne uspešnosti. Pomemben del Krkine prodaje predstavljajo novi izdelki, zato strategija vključuje predvidena lansiranja novih izdelkov v posameznem letu strateškega obdobja.

SPREMLJANJE USPEŠNOSTI

Uspešnost uresničevanja strateških ciljev redno spremljamo z merili uspešnosti, ki so določena na treh različnih ravneh: na ravni skupine Krka, na ravni skupin izdelkov in na ravni poslovnih funkcij. Krka se je v svoji skoraj šestdesetletni zgodovini razvila v mednarodno skupino, ki se uvršča med vodilne proizvajalce generičnih zdravil. Glavne značilnosti dosedanjega Krkinega razvoja so: nepretrgano povečevanje ponudbe izdelkov, širjenje mreže družb in predstavništev v tujini, pravočasno prilagajanje poslovanja sodobnim svetovnim standardom in predpisom Evropske unije ter prilagajanje različnim

KRKA JE MED GENERIČNIMI PROIZVAJALCI V EVROPI NA 5. MESTU

Prodaja v širši Evropi v letu 2012 v milijonih EUR

Vir: Poročila družb o poslovnih rezultatih in ocene

poslovnim okoljem. Za ohranjanje položaja in izboljšanje uspešnosti skupine Krka v mednarodnih okvirih bomo izkoristili vse zunanje priložnosti in kar najbolj tudi vse notranje prednosti. Zavedamo se namreč, da uspešnost uresničevanja strategije temelji na sodelovanju vseh zaposlenih v skupini Krka.

V SKUPINI KRKA STRATEGIJO PRIPRAVLJAMO ZA STRATEŠKO OBDOBJE PETIH LET, POSODABLJAMO PA JO VSAKO DRUGO LETO.

KLJUČNI STRATEŠKI CILJI DO LETA 2018

- Dosegati povprečno letno organsko rast prodaje v višini najmanj 5 %.
- Hkrati z organsko rastjo zagotavljati tudi rast z dolgoročnimi poslovnimi povezavami (vključno z joint ventures) in s prevzemi poslovno zanimivih in razpoložljivih tarč.
- Dosegati najmanj tretjinski delež novih izdelkov v skupni prodaji.
- Lansirati izbrane izdelke na izbranih ključnih trgih kot prvi generik.
- Krepiti konkurenčne prednosti izdelkov.
- Ohranjati čim večji delež vertikalno integriranih izdelkov.
- Izboljševati stroškovno učinkovitost uporabe sredstev.
- Povečevati stroškovno učinkovitost izdelkov.
- Povečevati inovativnost vseh poslovnih funkcij.
- Ohraniti samostojnost.

KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE DO LETA 2018

TRŽNA USMERJENOST	Krkina prednostna usmeritev ostajajo evropski trgi in trgi Srednje Azije z novo prodajno regijo Čezmorska tržišča, s prodajnimi pisarnami Srednji vzhod, Daljni vzhod in Afrika ter Ameriki pa bomo bolje izkoristili prodajne možnosti na teh območjih. Na zahodnoevropskih trgih se bomo še naprej uveljavljali s poslovanjem prek lastnih družb za trženje in prodajo ter z izdelki pod lastnimi blagovnimi znamkami. Naši ključni trgi so Slovenija, Hrvaška, Romunija, Ukrajina, Ruska federacija, Poljska, Madžarska, Češka in Zahodna Evropa.
NABOR IZDELKOV	Povečali bomo ponudbo zdravil na recept na treh ključnih terapevtskih področjih (bolezni srca in žilja, bolezni prebavil in presnove, bolezni osrednjega živčevja) in sočasno vstopali na nova terapevtska področja tako pri zdravilih na recept kot pri izdelkih brez recepta. Razvoj generičnih zdravil in pripravo registracijske dokumentacije bomo zagotavljali pred potekom produktnega patenta originalnega zdravila.
VLAGANJA	Še naprej bomo vlagali v proizvodne, razvojne in infrastrukturne zmogljivosti. Na izbranih trgih načrtujemo nakup lokalnih farmacevtskih podjetij, poslovne prevzeme ali različne oblike dolgoročnih poslovnih povezav (joint ventures), pri čemer je primarni cilj pridobivanje tržnih deležev in širjenje na nova terapevtska področja.
UČINKOVITOST	Krepili bomo strokovne in stroškovne sinergije v okviru skupine Krka ter čim bolj izkoriščali konkurenčne prednosti poslovnih okolij, v katerih delujejo Krkine družbe v tujini. Poslovne funkcije bodo internacionalizirane.
DRUŽBENA ODGOVORNOST	Ohraniti želimo ekonomsko, socialno in naravovarstveno odgovornost do okolja, v katerem poslujemo, delovanje na osnovah načel poslovne odličnosti pa bo še krepilo prepoznavnost in pozitivno podobo Krke v javnosti.
VLAGATELJI	Za dividende bomo namenili do 50 % konsolidiranega dobička večinskih lastnikov, ustvarjenega v predhodnem letu, pri čemer se v posameznem letu upoštevajo tudi finančne potrebe skupine Krka za naložbe in večje prevzeme.

KRKINA NOVA RAZVOJNA STRATEGIJA PREDVIDEVA NADALJNJO RAST DIVIDEND

V skladu s Krkino novo razvojno strategijo je predlagana dividenda v višini 2,10 EUR bruto na delnico, kar je 30 % več kot lani.

V zadnjih 12 mesecih se je tečaj Krkine delnice zvišal za 29 %, medtem ko je slovenski indeks SBITOP pridobil 21 % vrednosti. Indeks SBITOP je slovenski blue-chip indeks, ki daje informacije o gibanju cen delnic največjih slovenskih družb in delnic, s katerimi se na Ljubljanski borzi največ trguje. V tem obdobju je vrednost tečaja v povprečju rasla. Na začetku leta 2014 je tečaj sicer začel padati, vendar je aprila ponovno rasel in tako pridobil vrednost glede na začetek leta 2014.

Primerjava gibanja tečaja Krkine delnice z gibanjem globalnega delniškega indeksa S&P Global Health Care v zadnjem letu kaže, da je tečaj Krkine delnice v povprečju rasel bolje oziroma hitreje kot omenjeni indeks.

KRKINA DELNICA NA LJUBLJANSKI BORZI

Krkina delnica ostaja daleč najprometnejši vrednostni papir na Ljubljanski borzi. Kljub temu je likvidnost trgovanja z njo relativno majhna, in sicer zaradi splošne slabe likvidnosti trgovanja na Ljubljanski borzi. Od januarja do maja leta 2014 je bil povprečni dnevni promet s Krkino delnico 0,6 milijona EUR. Od leta 2012 so vse Krkine delnice uvrščene tudi v trgovanje na Varšavski borzi.

LETOS PREDLAGANA DIVIDENDA VIŠJA ZA VEČ KOT 30 %

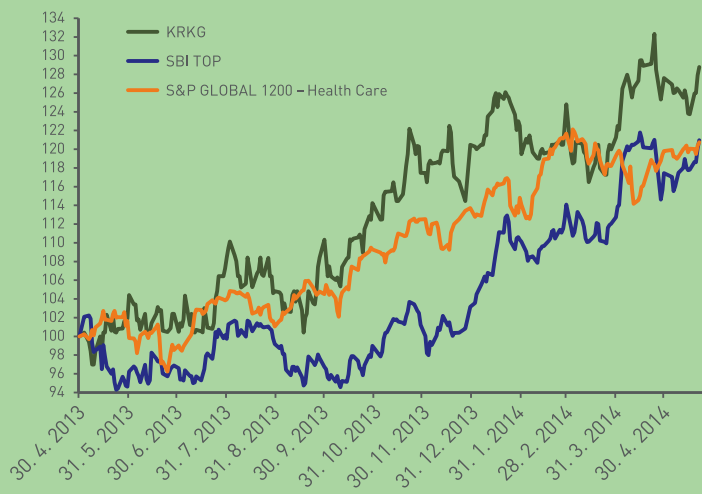
V skladu z usmeritvami nove petletne razvojne strategije naj bi Krka za dividende namenjala do 50 % čistega dobička predhodnega leta. Krkina uprava in nadzorni svet sta predlagala, da se letos za

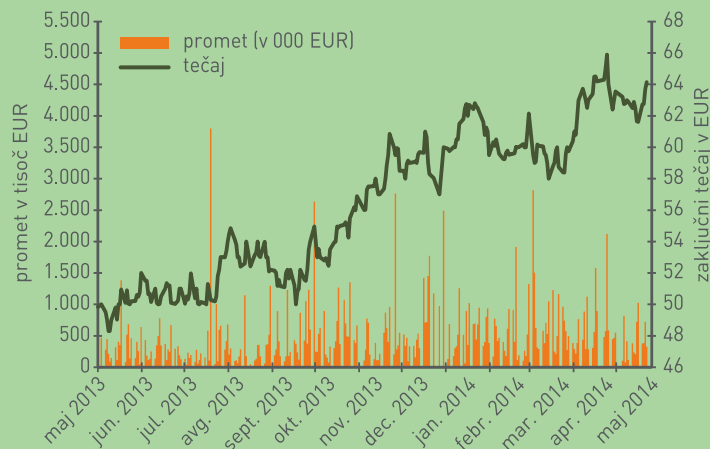
Krka se po prodaji uvršča med petnajst vodilnih svetovnih in pet vodilnih evropskih generičnih farmacevtskih podjetij.

izplačilo dividend nameni 2,10 EUR bruto na delnico, kar je več kot 30-odstotno povečanje glede na predhodno leto. Izplačilo dividend se bo predvidoma začelo 60 dni po sprejetju predloga na 19. skupščini delničarjev, to je v začetku septembra. Pri izplačilu dividend fizičnim osebam – rezidentom Republike Slovenije – se upošteva davek v višini 25 %.

GIBANJE DELNIŠKIH INDEKSOV IN VREDNOSTI KRKINE DELNICE (1. 5. 2013 = 100)

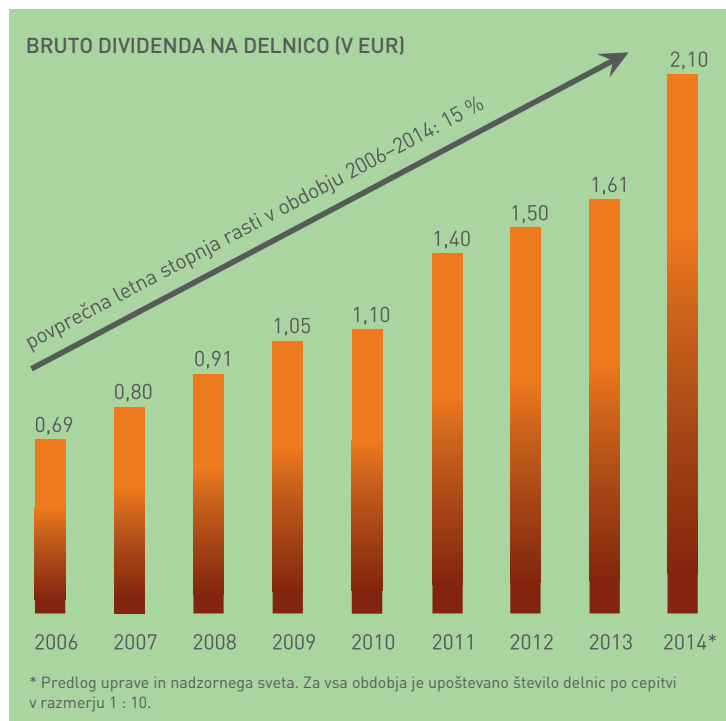

GIBANJE TEČAJA IN PROMET S KRKINO DELNICO NA LJUBLJANSKI BORZI

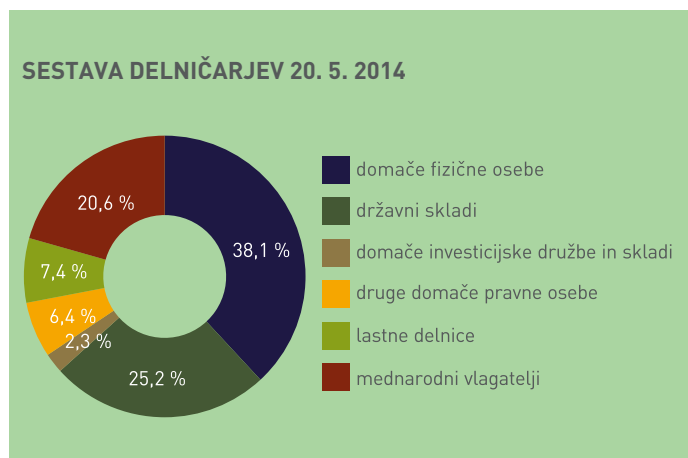
NADALJEVANJE RASTI DIVIDEND

Če bo predlog uprave in nadzornega sveta o izplačilu dividend sprejet, bi se bruto dividenda na delnico v obdobju 2006–2014 v povprečju vsako leto povečala za 15 %. Tako bi dividendna donosnost glede na vrednost Krkine delnice konec maja znašala 3,3 %. Delničarji bodo o letošnji dividendi odločali na 19. redni skupščini delničarjev, ki bo 3. julija 2014. ^{UP}

KDO SO KRKINI DELNIČARJI?

Zmanjševanje števila delničarjev se nadaljuje, v zadnjem letu za slabih 4000. Največja skupina delničarjev so še vedno domače fizične osebe, ki jih je več kot 61.500 in imajo 38,1 % Krkinih delnic. Lastniški delež mednarodnih vlagateljev znaša 20,6 % in se je v zadnjem letu povečal za dobro odstotno točko. Največja posamična delničarja ostajata državna sklada, in sicer Slovenska odškodninska družba in Kapitalska družba. Deset največjih delničarjev razpolaga z 39,6 % Krkinih delnic. ^{UP}

KDO JE UPRAVIČEN DO DIVIDEND?

Do dividend so upravičeni tisti delničarji, ki bodo na **presečni datum**, to je **8. julija 2014**, v centralnem registru vpisani kot lastniki Krkinih delnic.

Presečni datum je bil objavljen v **sklicu skupščine**. Na podlagi objavljenega sklica je Ljubljanska borza kot **prvi trgovalni dan brez upravičenosti do dividende** določila 7. julij 2014.

To pomeni, da bodo delničarji, ki bodo delnice prodali 7. julija 2014 ali kasneje, **upravičeni** do izplačila dividend. Delničarji, ki bodo Krkine delnice kupili 7. julija 2014 ali kasneje, in tisti, ki bodo delnice prodali pred tem datumom, **ne bodo upravičeni** do izplačila dividend v tekočem letu.

Osnova za dejansko izplačilo dividend je sklep skupščine o višini in datumu izplačila dividend, ki ga sprejmejo delničarji na skupščini. ^{UP}

19. SKUPŠČINA DELNIČARJEV

19. skupščina delničarjev Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto, bo v četrtek, 3. julija 2014, ob 13. uri v Hotelu Šport na Otočcu. Delničarji se bodo na njej seznanili z letnim poročilom uprave, prejemki članov uprave in nadzornega sveta ter poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za leto 2013 in njegovi potrditvi. Odločali bodo tudi o uporabi bilančnega dobička za leto 2013 ter podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu za leto 2013.

Uprava in nadzorni svet skupščini predlagata, da se bilančni dobiček za leto 2013 v višini 179.352.421,39 EUR uporabi za naslednje namene:

→ za dividende (2,10 EUR bruto na delnico)	68.866.240,80 EUR
→ za druge rezerve iz dobička	55.243.090,30 EUR
→ za prenos v naslednje leto	55.243.090,29 EUR

Dividende se delničarjem začnejo izplačevati v 60 dneh po končani skupščini, in sicer po stanju vpisov v delniško knjigo, voden pri KDD – Centralni klirinško depotni družbi, d. d., Ljubljana, na dan 8. julija 2014.

Delničarji bodo na skupščini sklepali tudi o zmanjšanju osnovnega kapitala z umikom lastnih delnic in pooblastilo upravi družbe za pridobivanje lastnih delnic. Seznanjeni bodo tudi z informacijo o novoizvoljenih članih nadzornega sveta Francu Šašku, Tomažu Severju in Mateji Vrečer – predstavnikih zaposlenih, ki jih je izvolil svet delavcev družbe.

Sklepali bodo tudi o imenovanju revizorja za poslovno leto 2013. Predlagana je revizijska družba *Ernst & Young Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., Ljubljana*.

Skupščine se lahko udeležijo delničarji, njihovi pooblaščenici in zastopniki. Pooblastilo mora biti pisno in ves čas trajanja pooblastilnega razmerja shranjeno na sedežu družbe.

Popolno gradivo za skupščino je delničarjem na vpogled na poslovnem naslovu družbe (Šmarješka cesta 6, Novo mesto) vsak delovni dan od 10. do 13. ure od dne objave sklica do 3. julija 2014.

Sklic skupščine s predlogi sklepov z obrazložitvami in drugim pripadajočim gradivom je objavljen tudi na spletni strani družbe www.krka.si. ^{UP}

GRADIMO IN UTRJUJEMO ODNOSE Z VLAGATELJI

Krka nadaljuje s krepitvijo dobrih odnosov z domačimi in mednarodnimi vlagatelji in jim predstavlja svojo poslovno zgodbo. Tako v Sloveniji kot po svetu organizira in se udeležuje številnih dogodkov, namenjenih vlagateljem.

Decembra lani in maja letos smo se udeležili dveh za domači trg najpomembnejših dogodkov Ljubljanske borze in obakrat dosegli veliko zanimanje vlagateljev. Največje zanimanje za naše

delnice kažejo mednarodni vlagatelji, zato jim v Krki namenimo dodatno pozornost. Oktobra 2013 smo se z njimi srečali na konferenci v Avstriji, novembra pa smo zanje organizirali tako imenovani

roadshow v Londonu, Varšavi in Frankfurtu.

Promocijske aktivnosti organiziramo tudi zunaj Evrope, kjer Krka kljub oddaljenosti dobro pozna. Tudi lani smo se srečali z vlagatelji v New Yorku. Aprila letos smo se udeležili še ene konference za vlagatelje v Avstriji. Maja letos smo za mednarodne vlagatelje ponovno organizirali roadshow. Tokrat smo poleg Londona in Varšave obiskali tudi Stockholm.

SREČANJE S FINANČNIMI ANALITIKI

Poleg vlagateljev predstavljajo pomemben del investicijske javnosti analitiki, ki spremljajo Krkino poslovanje in oblikujejo naložbena priporočila. Sredi novembra lani smo na sedežu družbe organizirali redno letno srečanje s slovenskimi in tujimi finančnimi analitiki. Odzvala se je večina povabljenih, poleg slovenskih analitikov tudi strokovnjaki iz Londona, Dunaja in Zagreba.

Tudi tokrat je bil namen srečanja analitikom omogočiti neposreden stik z vodstvom Krke, saj to omogoča lažje in celovito razumevanje Krkine poslovne zgodbe. Predsednik uprave jim je predstavil Krkino poslovno strategijo, rezultate poslovanja in poslovne priložnosti. Tokrat se je še posebej osredotočil na Krkino poslovanje in poslovne priložnosti v Ruski federaciji.

Novembrskega srečanja na sedežu družbe se je udeležilo 13 slovenskih in tujih finančnih analitikov (na fotografiji z vodstvom družbe).

ODGOVORI NA POGOSTA VPRAŠANJA DELNIČARJEV

1. Kaj moram storiti ob spremembi imena ali naslova stalnega prebivališča?

→ Klirinško depotna družba (KDD), ki vodi evidenco lastnikov vrednostnih papirjev, vpisuje spremembe podatkov fizičnih oseb, ki so rezidenti Republike Slovenije, na podlagi centralnega registra prebivalstva, ki ga vodijo upravne enote, zato posebna zahteva za vpis sprememb teh podatkov v centralni register nematerializiranih vrednostnih papirjev ni več potrebna. Več o tem lahko preberete na www.kdd.si.

2. Kaj moram kot delničar storiti, če delnice podedujem?

→ Za preknjižbo Krkinih delnic je treba KDD predložiti originalen pravnomočni sklep o dedovanju ali notarsko overjeno kopijo, izpolnjeno Zahtevo za prenos vrednostnih papirjev na podlagi dedovanja in fotokopijo veljavnega osebnega dokumenta. KDD lahko od dediča zahteva dodatno dokumentacijo. Vlogo in ustrezno dokumentacijo je treba poslati na KDD, d. d., Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana, lahko pa se odda tudi osebno v vložišču KDD.

3. Zakaj nisem dobil dividend?

→ Obstaja več razlogov:

– oseba na presečni datum upravičenosti do dividend v delniški knjigi ni več vpisana kot imetnik Krkinih delnic;

– Krka nima vseh potrebnih podatkov za izplačilo dividend (davčne številke in številke transakcijskega računa delničarja); ko delničar manjkajoče podatke pošlje, Krka zapadle dividende izplača v nekaj delovnih dneh;

– oseba ima Krkine delnice na računu upravljanja pri pooblaščenih borznih posrednikih ali v skrbništvu pri pooblaščenih skrbnikih; v teh primerih Krka dividende nakaže upravljavcu oz. skrbniku, in sicer v bruto znesku;

– upravičenec do dividend je tretja oseba (zastavni upnik na podlagi zastavne pravice, upnik na podlagi sodne odločbe, davčni urad na podlagi davčne odločbe).

4. Krkine delnice kotirajo na Varšavski borzi. Kaj to pomeni?

→ Za delničarje oz. vlagatelje, ki s Krkinimi delnicami trgujejo na Ljubljanski borzi, se nič ne spremeni. Na Varšavski borzi se vzporedno trguje z istimi Krkinimi delnicami kot na Ljubljanski borzi. S Krkinimi delnicami pa se še vedno trguje na Ljubljanski borzi, in sicer na enak način kot pred vzporedno kotacijo. Vsi delničarji oz. vlagatelji lahko s Krkinimi delnicami sedaj trgujejo tudi na Varšavski borzi, za kar pa morajo v skladu z ustreznimi poljskimi predpisi imeti urejen dostop do Varšavske borze. Za prenos delnic med Ljubljansko in Varšavsko borzo je potreben en delovni dan.

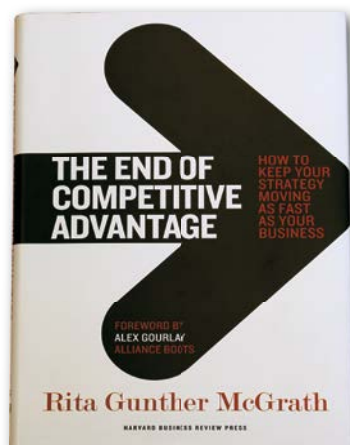
KRKA V IZBRANI DRUŽBI USPEŠNIH PODJETIJ

Založba Harvard Business Review Press je v letu 2013 izdala knjigo z naslovom *The end of competitive advantage* avtorice Rite Gunther McGrath. V njej Krko postavlja v izbrano družbo izjemno uspešnih podjetij, ki združujejo notranjo stabilnost in zunanjo dinamiko ter se tako prilagajajo vedno novim zahtevam trgov.

Raziskava je bila izvedena v letu 2010 in je zajela vsa podjetja, ki kotirajo na svetovnih borzah in katerih tržna kapitalizacija je konec leta 2009 znašala vsaj 1 milijardo USD. Takšnih podjetij je bilo 4793, vendar je v obdobju 2000–2009 čisti dobiček samo pri desetih vztrajno rasel po stopnji vsaj 5 %. Ponosni smo, da je eno od

teh izjemnih podjetij tudi Krka. Za ta podjetja je značilno, da imajo daljše časovno obdobje stabilne vrednote, kulturne norme, temeljne strategije, zmogljivosti, odnose s strankami in stabilno vodstvo. Veliko vlagajo v usposabljanje zaposlenih, trenutno vodstvo pa pri vseh desetih podjetjih izhaja iz podjetja.

ZA USPEŠNA PODJETJA JE ZNAČILNO, DA IMAJO DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE STABILNE VREDNOTE, KULTURNE NORME, TEMELJNE STRATEGIJE, ZMOGLJIVOSTI, ODNOSE S STRANKAMI IN STABILNO VODSTVO.

Naslovna stran knjige *The end of competitive advantage*, v kateri je Krka postavljena v izbrano družbo desetih izjemno uspešnih podjetij v svetu.

Pomemben vir stabilnosti podjetja je ambicioznost. Na tem mestu je izpostavljena Krka, ki svojo ambicioznost kaže s širjenjem poslovanja, saj vlaga in sklepa partnerstva na globalni ravni. Dokaz Krkine odličnosti je tudi nagrada zlati otis za zaupanje. Podeljuje se za blagovno znamko, ki ji kupci najbolj zaupajo. Dinamičnost izjemnih podjetij temelji na nenehnih inovacijah in eksperimentiranju. Tudi za Krko so inovacije zelo pomembne, saj želi uporabnikom svojih zdravil poleg osnovne molekule ponuditi tudi dodano vrednost.

Zelo pomembno je, da se je podjetje sposobno hitro prilagajati novim zahtevam trgov. Tudi tu je kot zgled postavljena Krka, ki

THE END OF COMPETITIVE ADVANTAGE 17

TABLE 1-2

How to win: the growth outliers

Outlier company	Original country	What it does
Cognizant Technology Solutions	United States	Founded in 1994 as Dun & Bradstreet's technology services arm and spun off two years later. Began with primarily application maintenance work. Originally a "tactical source of inexpensive talent," according to the company website.
HDFC Bank	India	Founded in 1994 with the dream of becoming a world-class private Indian bank.
FactSet	United States	Founded in 1978 to automate the creation of financial analysis reports for analysts and companies (not individual investors). Began with a short paper report on companies, circulated to a few key clients, called "Company Factsheet."
ACS	Spain	ACS is a Spanish construction and services provider formed from the merger and revitalization of formerly struggling, separate companies.
Krka	Slovenia	Founded in 1954, Krka is a Slovenian pharmaceutical manufacturer expanding from its base to neighboring regional markets.
Infosys	India	Founded by six engineers in India in 1981, Infosys began as an India-based information technology services provider with one client.
Tsingtao Brewery	China	The Tsingtao Brewery was founded in 1903 by German settlers in Qingdao, China.
Yahoo! Japan	Japan	US-based Yahoo! and Tokyo-based Softbank set up internet portal Yahoo! Japan in 1996 as a joint venture. It is an independent, publicly listed company.
Atmos Energy	United States	Atmos Energy is the largest gas-only utility in the United States. It has both a regulated arm, which distributes natural gas, and a nonregulated subsidiary, Atmos Energy Services.
Indra Sistemas	Spain	Indra Sistemas is a diversified global technology company that operates in a wide range of sectors, including transport and traffic, energy and industry, public administration and health care, financial services, security and defense, and telecommunications and media.

Lestvica desetih podjetij v svetu, v katerih je v obdobju 2000–2009 čisti dobiček vztrajno rasel po stopnji vsaj 5 %. Med njimi je tudi Krka.

ima med svojimi vrednotami poleg partnerstva in zaupanja ter kreativnosti in učinkovitosti tudi hitrost in fleksibilnost.

Avtorica še navaja, da Krka vsako leto podeli nagrado zaposlenim, ki te vrednote najboljše izražajo.

NALOŽBE ZA PRIHODNOST

V letu 2013 smo v skupini Krka za naložbe porabili 157 milijonov EUR. Izvajamo številne projekte, namenjene proizvodnji surovin in končnih izdelkov ter posodobitvi infrastrukture, ki bodo kakovostno podpirali poslovne funkcije celotne skupine. Delež naložb v ustvarjenih prihodkih od prodaje je v letu 2013 znašal 13,1 %.

V zadnjih desetih letih smo za naložbe namenili 1,2 milijarde EUR. Največja med njimi je Notol 2, s katerim bomo zmogljivosti za proizvodnjo trdnih farmacevtskih oblik s sedanjih 12 milijard povečali za okoli 4,5 milijarde na leto. Povečujemo in posodablamo tudi druge proizvodne zmogljivosti, lasten razvoj izdelkov in njihovo prodajo prek svoje prodajne mreže pa krepimo z vlaganjem v razvojno-raziskovalne zmogljivosti in svoje proizvodno-distribucijske centre po svetu.

V ZADNJIH 10 LETIH SMO ZA NALOŽBE NAMENILI 1,2 MILIJARDE EUR.

V skupini Krka trenutno poteka več kot 20 naložbenih projektov. Pri vseh upoštevamo okoljske standarde, izbrana oprema ustreza najboljši razpoložljivi tehnologiji s področja varstva okolja in energetske učinkovitosti, hkrati pa zagotavlja varno in učinkovito delovanje.

NOTOL 2 – NAJVEČJA NALOŽBA V KRKINI ZGODOVINI

Na Krkini osrednji lokaciji v Ločni v Novem mestu pospešeno nadaljujemo gradnjo novega obrata za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notol 2, ki se je začela junija 2012. Največja naložba v 60-letni zgodovini Krke je ocenjena na 200 milijonov EUR. Proizvodnja v obratu s površino 55.000 m² in letno zmogljivostjo 4,5 milijarde končnih izdelkov bo stekla do konca leta 2015.

Sedemnivojski objekt Notol 2 je zgrajen. Vgrajevanje logistične in tehnološke opreme bo potekalo še vse leto 2014, kvalifikacije ter zagoni opreme in sistemov pa do konca leta 2015.

Notol 2 sestavljajo tri povezane stavbe, in sicer proizvodni blok, visokoregalno skladišče in pakirni blok. S tremi mostovi je povezan z Notolom 1 in s skladiščem končnih izdelkov.

OBRAT ZA PROIZVODNJO TRDNIH OBLIK ZDRAVIL NOTOL 2 JE OCENJEN NA 200 MILIJONOV EUR.

Notol 2 je zasnovan na vertikalno-gravitacijskem pretoku materialov (surovin, medizdelkov, polizdelkov), ki jih prek priključnih postaj odmerjamo v kontejnerje, granulatore, tabletirke, kotle za oblaganje, pregledne stroje in na pakirne linije. Z izbrano proizvodno opremo, ki ustreza najboljši razpoložljivi tehnologiji s področja varstva okolja, bo novi obrat omogočal učinkovitejšo rabo energije in odpadnih surovin, obenem pa bo zmanjšal izpuste nevarnih snovi v okolje.

NOVE RAZVOJNO-RAZISKOVALNE IN PROIZVODNE ZMOGLJIVOSTI

V zaključni fazi je naložba v Krkino odvisno družbo Farma GRS, d. o. o., ki smo jo s partnerji ustanovili v okviru projekta razvoja farmacevtske panoge. Na lokaciji v Ločni smo vzpostavili nove razvojno-raziskovalne in proizvodne zmogljivosti. Vrednost projekta je 45 milijonov EUR. Z dobrimi 10 milijoni EUR ga je sofinancirala Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. V okviru Farme GRS sta potekala dva naložbena projekta, in sicer gradnja Proizvodnega centra za finalizacijo zdravilnih učinkovin in Kemijsko razvojnega centra.

NALOŽBA V PROIZVODNO DEJAVNOST

Od novembra 2012 poteka redna kemijska proizvodnja v Proizvodnem centru za finalizacijo zdravilnih učinkovin. Obrat na osrednji lokaciji v Ločni je zgrajen v skladu z najnovejšimi tehnološko-tehničnimi rešitvami in smernicami dobre proizvodne prakse. Naložbe na vrednost projekta je 12,1 milijona EUR. V obratu z 2222 m² neto tlorisne površine potekajo tehnološki postopki sušenja, mletja in pakiranja učinkovin in intermediatov. Tehnološka oprema omogoča delo v zaprtih sistemih, s čimer zagotavljamo varnost v obratu in

varovanje delavcev v proizvodnji. Proizvodni center obratuje s polno zmogljivostjo, delo poteka neprekinjeno vse dni v tednu.

NALOŽBA V RAZVOJNO DEJAVNOST

V zaključni fazi je naložba v Kemijsko razvojni center v vrednosti 18,5 milijona EUR. Na 3709 m² neto tlorisne površine so zgrajeni in najsodobneje opremljeni trije tehnološki laboratoriji, dva polindustrijska kemijska razvojna obrata in prostori za razvojno dejavnost končnih operacij. Opremljenost laboratorijev in razvojnih obratov omogoča razvojno-raziskovalno delo na področju kemijsko-farmaceutске tehnologije.

REZULTATI USPEŠNEGA TRILETNEGA DELOVANJA PODJETJA FARMA GRS

- dograditev Kemijsko razvojnega centra in Proizvodnega centra za finalizacijo zdravilnih učinkovin
- zaposlitev 49 strokovnjakov
- 11 patentnih prijav z mednarodnim elementom
- ustanovitev mikropodjetij GRS Vizfarma in GRS Tehfarma
- nov tehnološki izdelek za delo v izoliranem okolju – izolator
- nove informacijske rešitve za vodenje farmacevtskih procesov

ENERGETSKO UČINKOVITE NALOŽBE

Nadaljevali smo 20 naložbenih projektov in pripravljali nove. Vsi vključujejo najboljšo razpoložljivo tehnologijo za varovanje okolja in energetske učinkovitost.

Kljub znatnemu povečanju obsega proizvodnje smo s številnimi ukrepi ponovno zmanjšali specifično rabo energije.

Z VRSTO UKREPOV SMO SPECIFIČNO PORABO ENERGIJE ZMANJŠALI ZA 4 %.

SOPROIZVODNJA ENERGIJE ZA LASTNE POTREBE

V Novem mestu smo končali gradnjo sistema soproizvodnje toplotne in električne energije na zemeljski plin. Za naložbo smo porabili 1,7 milijona EUR. Zaradi uporabljene tehnologije bomo pri obratovanju kotlovnice prihranili 25 % primarne energije in za enak delež zmanjšali emisije CO₂. Proizvedli bomo 12 GWh toplotne energije in podobno količino električne energije za lastne potrebe.

OBJEKT ZA ENERGETSKO OSKRBO

V Ločni gradimo nov objekt za pripravo vod, ki bo zagotovil zadostne zmogljivosti za pripravo prečiščene vode in stolpne napajalne vode ter nemoteno oskrbo po dograditvi obrata Noto 2 in nadaljnji širitvi na tej lokaciji. Zgrajen bo predvidoma do konca leta 2014. Vrednost naložbe je ocenjena na 13,7 milijona EUR.

TERME KRKA

Nekaj naložb je v letu 2013 potekalo tudi v odvisni družbi Terme Krka. Na Otočcu je bil odprt pustolovski park, v Dolenjskih Toplicah so zgradili novo geotermalno vrtino, v Šmarjeških Toplicah pa prenovili in razširili restavracijo. Letos bodo ob Hotelu Šport na Otočcu zgradili manjši plavalni bazen. ^{UP}

KONČUJEMO KRKIN KOMPLEKS V KRŠKEM

Nov kompleks za proizvodnjo zdravilnih farmacevtskih učinkovin v Krškem smo začeli graditi julija 2012. V prvi fazi smo zgradili proizvodni obrat Sinteza 1 s pripadajočo infrastrukturo. Vrednost naložbe je ocenjena na 85 milijonov EUR, proizvodnja pa bo stekla do konca leta 2014.

S tem projektom utemeljujemo Krkino filozofijo vertikalne integracije, s katero obvladujemo razvoj in proizvodnjo izdelkov od faze pridobivanja zdravilnih učinkovin do proizvodnje končnih oblik in njihove ponudbe na trgih. Krško je strateška lokacija za gradnjo obratov za kemijsko proizvodnjo v naslednjih letih. ^{UP}

Krkin kompleks v Krškem. Zgrajeni in opremljeni so vsi proizvodni in infrastrukturni objekti.

KRKA-RUS 2 V RUSKI FEDERACIJI ŽE USPEŠNO OBRATUJE

Konec leta 2013 smo uspešno končali gradnjo ene pomembnejših naložb v skupini Krka, nove tovarne Krka-Rus 2 v Ruski federaciji. Julija lani smo začeli uporabljati nov logistični center z visokoregalnim skladiščem, oktobra je steklo pakiranje končnih izdelkov, v začetku decembra pa so bili izpolnjeni vsi formalni pogoji za začetek proizvodnje polizdelkov.

Gradnjo smo začeli februarja 2011 in je potekala po načrtih. Zgrajeni so trije objekti: proizvodni objekt, logistični center z visokoregalnim skladiščem in energetski objekt. Opremljanje objektov in vgradnja tehnološke opreme bosta potekala postopno, v skladu s potrebami trga, vse do končne letne zmogljivosti obrata 1,8 milijarde tablet in kapsul ter razpoložljivih 18.500 paletnih mest v skladišču.

Skupna površina novih objektov je 34.500 m². Celotna naložba je ocenjena na 135 milijonov EUR, prva faza, ki je bila končana leta 2013, pa je znašala 95 milijonov EUR. ^{UP}

V novi tovarni Krka-Rus 2 smo oktobra 2013 začeli pakirati končne izdelke.

Z INOVATIVNOSTJO IN UČINKOVITOSTJO DO DOBRIH POSLOVNIH REZULTATOV

V Krki je že od začetka prisotno zavedanje, da so v podjetju, ki želi izboljševati svojo konkurenčnost, inovacije vseh vrst nujnost. Ustvarjalnost vzpodbujamo v vseh delovnih procesih na vseh ravneh delovanja podjetja, kar se kaže v učinkovitem poslovanju.

Da sta inovativnost in učinkovitost kot neločljivo povezani smernici delovanja prinesli vrsto oprijemljivih rezultatov, potrjuje tudi sistem množične inventivne dejavnosti, v okviru katerega zaposleni s koristnimi predlogi pomembno vplivajo na izboljšanje delovnih procesov, izdelkov in storitev. Da bi zaposlene še bolj spodbudili k razmišljanju o tem, kako delo opraviti hitreje in bolje, hkrati pa doseči najvišjo stopnjo stroškovne učinkovitosti, smo leta 2003 začeli sistematično zbirati koristne predloge in izboljšave. V desetih letih se jih je nabralo več kot 3800. Z njimi smo izboljšali rabo notranjih virov, poenostavili delovne procese, zmanjšali stroške in povečali učinkovito rabo energije. Z vzpodbujanjem in nagrajevanjem najboljših predlogov zaposlene opominjamo, da je inovativnost proces, v katerem imajo pomembno vlogo predlogi

in zamisli prav vsakega krkaša. V sklopu množične inventivne dejavnosti tako vsako leto razglasimo predlagatelja z največjim številom točk, predlagatelja najboljšega koristnega predloga in predlagatelja izboljšave z najvišjo gospodarsko koristjo ter izberemo najboljšo organizacijsko enoto.

V KRKI ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE NAMENJAMO DO 9 % PRIHODKOV OD PRODAJE, KAR JE VEČ OD SLOVENSKEGA IN EVROPSKEGA POVPREČJA.

USPEŠNA INŠPEKCIJA FDA POTRJUJE NAŠO UČINKOVITOST

Marca 2013 smo uspešno končali petdnevno inšpekcijo ameriške agencije za prehrano in zdravila (Food and Drug Administration, FDA). Med svoje inšpekcijske preglede poleg sistema zagotavljanja kakovosti praviloma vključijo vsaj še eno od naslednjih področij: stavbe, prostore in opremo, obvladovanje materialov, proizvodnjo, embalažne materiale, sistem označevanja in sistem nadzora kakovosti. Ameriška inšpektorica Michele Perry Williams je v letu 2013 pregledala še obvladovanje embalažnih materialov, sistem označevanja ter proizvodni proces. S predstavljenim in videnim je bila zelo zadovoljna. Izpostavila je tudi učinkovito timsko delo krkašev in pripravljenost vsakega posameznika za skupni rezultat. Inšpekcijo smo končali brez izrečenih neskladnosti po FDA-obrazcu 483.

Z MAJHNIMI KORAKI DO VELIKIH SPREMENB

Nadgradnja skupnih prizadevanj, ki so tesno povezana s Krkinima vrednotama kreativnostjo in učinkovitostjo, je korporativna akcija Vaša učinkovitost šteje. Ta je z namenom, da bi prinesla še večjo učinkovitost in varčnost na vseh področjih delovanja, zaživela na ravni skupine Krka leta 2013. Osnovno sporočilo akcije je, da še tako majhni prispevki vsakega zaposlenega lahko vplivajo na naš skupni cilj

– dobre poslovne rezultate. Le tako bomo v vse ostrejši konkurenčni tekmi z vlaganjem v razvoj podjetja, zaposlovanjem in širjenjem marketinško-prodajne mreže ohranili vidno mesto na svetovnem generičnem farmacevtskem zemljevidu.

INOVACIJE SO KLJUČ DO NOVIH IZDELKOV

Inventivna dejavnost je pomemben del Krkine podjetniške poslovne kulture in je prepoznavna in nagrada tudi v širšem prostoru. Inovacije, ki jih zaposleni pri svojem razvojnem delu osmislijo kot odgovor na tržne zahteve, so plod timskega pristopa k razvoju izdelkov ter izkušenj, neprestanega izpopolnjevanja in spremljanja novih dosežkov v znanstveni in patentni literaturi. Krkaši vsako leto prejemajo visoka priznanja Gospodarske zbornice Slovenije. Leta 2013 je skupina sodelavcev za inovacijo v obliki dvoplastnih tablet s kombinacijo dveh zdravilnih učinkovin prejela najvišje državno priznanje – zlato priznanje Gospodarske zbornice Slovenije, na ravni območne zbornice pa sta bili z zlatom in srebrom nagradjeni še dve Krkini inovaciji.

Zaposlene za njihove prispevke k učinkovitosti nagradujemo tudi s Krkinimi priznanji. Na fotografiji letošnji prejemniki priznanj za množično inventivno dejavnost v letu 2013.

- ☐ NANESI gel.
- ☐ BRIŠI bolečino.
- ☐ GIBAJ se naprej.

www.naklofengel.si

Naklofen[®]
Proti bolečinam
v mišicah in sklepih.

www.krka.si

Naklofen gel vsebuje dietilamonijev diklofenakat.

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

BOLEČINA – SIMPTOM ALI BOLEZEN?

Bolečina je bila v razvoju človeštva zelo pomembna, saj je posameznika varovala pred hujšimi poškodbami. Ko se na primer s prijemom razžarjenega predmeta opečemo, se vzdražijo bolečinski receptorji in sporočilo prek perifernega živčnega sistema prenesejo naprej v osrednji živčni sistem. Od tam gre ukaz nazaj v prizadeti del telesa in roko umaknemo s predmeta. V opisanem primeru gre za naraven fiziološki odziv telesa. Bolečina pa je tudi znak bolezni. Lahko opozarja na začetek bolezni, ki se bo morda hitro pozdravila. Lahko pa, in to je zelo pogosto, ostane dolgotrajna neprijetna spremljevalka, ki močno poslabša kakovost življenja in vpliva na odsotnost z dela, saj podaljšuje zdravljenje.

Bolečino ločimo glede na njen položaj, nastanek in trajanje. Skoraj vsak peti prebivalec Evrope trpi zaradi bolečin, vsak enajsti celo vsak dan. Je še vedno eden od najpogostejših vzrokov za obisk zdravnika. Vsak jo občuti drugače, odvisna pa je tudi od posameznikovih preteklih izkušenj.

KAKO BOLEČINO MERIMO?

Bolečino se do neke mere da izmeriti, seveda pa so rezultati vedno subjektivni. Za ocenjevanje akutne bolečine je primerna vizualna analogna lestvica (VAL). Je numerična in se na levi strani začne z ničlo, ki pomeni stanje brez bolečine. Na desni strani se konča z deset, ki predstavlja najhujšo možno bolečino, ki si jo ocenjevalec lahko zamišlja. Bolnik tako pokaže točko, za katero meni, da ustreza njegovi trenutni bolečini.

AKUTNA BOLEČINA

Kadar bolečina nastane hitro in traja kratek čas, govorimo o akutni bolečini, ki ima svoj biološki smisel. Opozarja nas namreč na škodljivo dogajanje v telesu ali njegovi neposredni okolici in ima varovalni učinek.

Aleksander Stepanović, dr. med., specialist splošne medicine
Zdravstveni dom Kranj

Akutna bolečina je torej tista bolečina, ki traja od nekaj dni do nekaj tednov, nikakor pa ne več kot tri mesece. Največkrat ima jasen sprožilni dejavnik. Ko tega ni več, tudi bolečina običajno postopoma postaja manj močna, dokler ne izgine.

KRONIČNA BOLEČINA

Če bolečina ostane prisotna več kot tri ali celo šest mesecev ali če ostaja tudi po odstranitvi vzroka, gre za kronično bolečino. To ni samo neprijeten občutek, ampak samostojna bolezen, ki ima svoj vzrok, potek in posledice. Zahteva posebno obravnavo, diagnostiko, zdravljenje in rehabilitacijo. Kronična bolečina poslabša fizično in psihično zdravje posameznika in posledično tudi kakovost življenja ter zmanjšuje delovne sposobnosti. Pogosto se ji pridružijo znaki anksioznosti in depresija. Pomeni omejitev in breme tako za bolnika kot za njegove bližnje.

KRONIČNA BOLEČINA JE SAMOSTOJNA BOLEZEN. IMA SVOJ VZROK, POTEK IN POSLEDICE. ZAHTEVA POSEBNO OBRAVNAVO, DIAGNOSTIKO, ZDRAVLJENJE IN REHABILITACIJO.

ZDRAVLJENJE BOLEČINE

Vsaka kronična bolečina je bila najprej akutna, zato prehod akutne bolečine v kronično najbolj učinkovito preprečimo z učinkovitim zdravljenjem akutne bolečine. Najboljše zdravljenje je seveda tisto, ki je vzročno, kljub temu pa pogosto uporabljamo tudi simptomatske metode za lajšanje bolečine. V razvitem svetu akutno bolečino najpogosteje lajšamo z zdravili.

ZANIMIVO

- Vsak četrti odrasli človek je v zadnjih 30 dneh občutil bolečino.
- 10 % ljudi ima bolečino vsak dan.
- 19 % Evropejcev trpi za srednje močno do močno kronično bolečino.
- Skoraj polovica ljudi s kronično bolečino zamenja ali celo izgubi zaposlitev.
- Kronična bolečina najpogosteje prizadene ženske in starejše ljudi.

NEZDRAVLJENA AKUTNA BOLEČINA LAHKO PREIDE V KRONIČNO, ZATO JE POMEMBNO, DA SE PREPOZNA IN USTREZNO ZDRAVI.

Svetovna zdravstvena organizacija je že pred več kot dvajsetimi leti izdelala tristopenjsko lestvico za zdravljenje bolečin z zdravili. Na prvi stopnji (območje blage bolečine) se uporabljajo paracetamol in nesteroidna protivnetna zdravila (NSAR), ki se med seboj razlikujejo predvsem po tveganju za nastanek srčno-žilnih zapletov in zapletov na prebavilih. Glede na izsledke zadnjih raziskav se z vidika pojavnosti srčno-žilnih dogodkov in z vidika varnosti zdravljenja bolnikov s srčno-žilno ogroženostjo kot varnejše zdravilo izpostavlja naproksen. Na drugi stopnji (območje zmerne bolečine) so v uporabi šibki opioidi, ki jih po potrebi kombiniramo z neopioidi. Na tretji stopnji (območje močne bolečine) pa se uporabljajo močni opioidi, ki se tudi lahko kombinirajo z neopioidi, to je z zdravili za prvo stopnjo. Končni cilj je jakost bolečine, ki po vizualni analogni lestvici ne presega 3. Bolečina ni za nikogar prijetna in je ni treba trpeti. Bistveno je, da se čim prej odkrije in začne zdraviti njen vzrok. LIP

KRKINA NOVA ZDRAVILA – ZA BOLJŠE SODELOVANJE BOLNIKOV

Krkina zdravila omogočajo zdravljenje številnih bolezni. Svojo ponudbo nenehno dopolnjujemo z zdravili, ki sledijo najsodobnejšim smernicam in potrebam bolnikov. Naš cilj je bolnikom olajšati jemanje zdravil in tako izboljšati njihovo sodelovanje pri zdravljenju.

Z NOVIMI ZDRAVILI DO USPEŠNEGA DOSEGANJA CILJNIH VREDNOSTI KRVNEGA TLAKA IN IZBOLJŠANJA SODELOVANJA BOLNIKOV

V Krki sledimo napredku na področju zdravljenja zvišanega krvnega tlaka oziroma hipertenzije. Tako smo decembra lani bolnikom ponudili novo zdravilo, telmisartan z imenom **Tolura**. Jemlje se samostojno (monoterapija) ali v kombinacijah z različnimi zdravili.

Tolura spada v skupino antagonistov receptorjev angiotenzina II. Zanj je značilna velika varnost in tudi to, da bolniki pri zdravljenju z njo vztrajajo veliko bolj kot pri zdravljenju z drugimi zdravili za hipertenzijo. Je dolgodelujoče zdravilo, saj zvišani krvni tlak učinkovito znižuje 24 ur. Bolnika tako dolgoročno ščiti pred srčno-žilnimi zapleti tudi v najbolj kritičnih jutranjih urah, ko je verjetnost zanje največja. Da bi sodelovanje in vztrajanje pri zdravljenju še izboljšali, je Tolura na voljo v pretisnih oмотih z označenimi dnevi.

Za dober nadzor krvnega tlaka je največkrat potrebnih več zdravil. Smernice za zdravljenje priporočajo uporabo fiksnih kombinacij zdravil, kadar je to mogoče, saj se zdravljenje s tem poenostavi, hkrati pa se pomembno poveča bolnikova zavzetost za zdravljenje in olajša nadzor krvnega tlaka. Zato smo svojo ponudbo dopolnili z novo fiksno kombinacijo telmisartana in

hidroklorotiazida **Tolucombi**, ki pomeni novo možnost za doseganje ciljnih vrednosti krvnega tlaka. Na voljo je v pakiranju po 28 tablet.

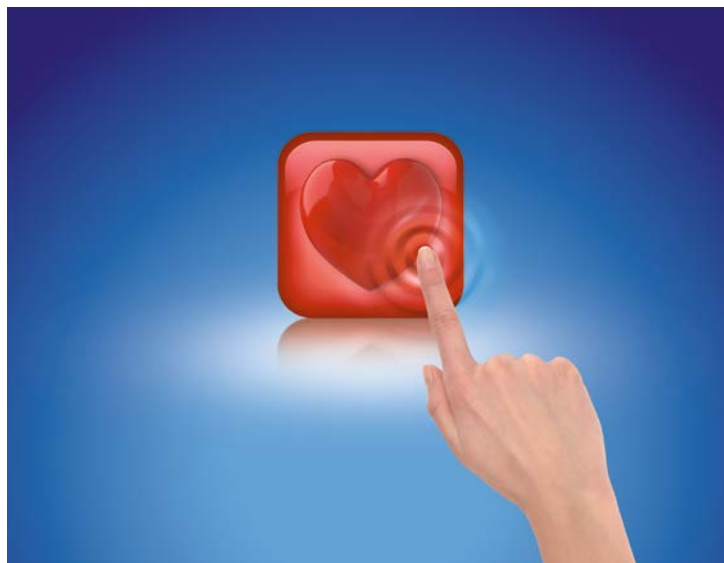
DOPOLNJENA PONUDBA FIKSNIH KOMBINACIJ KRKINIH ENALAPRILOV

Krkin enalapril Enap je na slovenskem trgu že več kot 25 let. V tem času je postal zlati standard v zdravljenju hipertenzije in veliko bolnikov ga jemlje še danes. Na voljo pa je tudi novo zdravilo **Elyrno**, ki je **fiksna kombinacija enalapрила** s kalcijevim antagonistom lerkandipinom. Prednost novega zdravila je jemanje enkrat na dan, kar poenostavi zdravljenje. Na voljo je v dveh jakostih in v pakiranju po 30 tablet.

KLJUČ, KI VARUJE VAŠE SRCE IN ŽILJE

V Krki se zavedamo razširjenosti srčno-žilnih bolezni, zato je veliko naših zdravil namenjenih prav zdravljenju teh bolezni. Svojo ponudbo pa nenehno povečujemo. Tako smo blokatorjema receptorjev beta Coryolu in Bloxanu dodali blokator receptorjev beta bisoprolol z imenom **Sobycor**. Uporablja se za zdravljenje visokega krvnega tlaka, ishemične srčne bolezni (angine pectoris) in kroničnega srčnega popuščanja. Uspešno znižuje krvni tlak in srčno frekvenco ter tako omogoča učinkovito srčno-žilno zaščito. Izdeluje se v obliki filmsko obloženih tablet. V pakiranju je 30 tablet.

NOVOSTI TUDI NA NAJMLAJŠIH INDIKACIJSKIH PODROČJIH

Lani smo dali na trg imatinib **Meaxin**, svoje prvo onkološko zdravilo, zdaj pa je že na voljo Krkin novi citostatik **Ecansya** (capecitabin) za zdravljenje raka debelega črevesa in danke, raka želodca in raka dojke.

Rak debelega črevesa in danke (kolorektalni rak) je ena od najpogostejših rakavih bolezni. V Sloveniji je kot vzrok smrti najpogostejši, če upoštevamo oba spola, in drugi najpogostejši, če upoštevamo vse vrste raka. Na leto zbolijo zanj več kot 1400 ljudi, večinoma po 60. letu, lahko pa tudi mlajši. Je ozdravljiv, če je odkrit zgodaj, ko se še ne razširi po telesu.

Z odkrivanjem predrakavih sprememb in zgodnjih oblik raka ter ustreznim zdravljenjem lahko preprečimo njegov nadaljnji razvoj.

KRKINI IZDELKI BREZ REČEPTA – REŠITEV ZA RAZLIČNE TEŽAVE

NE DOVOLITE, DA VAM BOLEČINA POKVARI DAN

Ena od najpogostejših zdravstvenih težav je glavobol. Občasno ga občuti več kot 90 % ljudi. V letu 2012 je bil celo na prvem mestu med zdravstvenimi težavami Slovencev.

Kot ste lahko prebrali v prispevku o bolečini, se bolečine razlikujejo po več kriterijih. Najpogosteje se uporablja delitev glede na trajanje – na akutno in kronično bolečino.

Akutna bolečina je kratkotrajna, navadno preneha po koncu bolečinskega dražljaja ali po ozdravitvi poškodbe oziroma vnetja. Nastopi hitro in traja nekaj dni do nekaj tednov. Kadar traja dlje kot 3 mesece, postane kronična bolečina. Ta pogosto pripelje do dodatnih telesnih in psihosocialnih težav (nemir, potrnost, tesnoba itd.), ki še poslabšajo kakovost življenja.

Nalgesin S je priljubljeno zdravilo proti raznovrstnim bolečinam s hitrim učinkom in dolgotrajnim delovanjem. Na voljo je tudi v večjem pakiranju, v katerem je 30 tablet po 275 mg natrijevega naproksenata. Več lahko preberete na www.nalgesin.si.

Nalgesin forte pa vsebuje 550 mg natrijevega naproksenata in je na voljo na recept. Dobite ga tudi v pakiranju po 20 filmsko obloženih tablet.

UČINKOVITO PROTI ZGAGI

Zgaga nastane, kadar želodčna vsebina zaradi ohlapnosti mišice zapiralke požiralnika, ki skrbi za spuščanje hrane v želodec, zateka nazaj v požiralnik. Mišica je torej odprta tudi takrat, ko ne požiramo, zatekanje želodčne kisline nazaj v požiralnik pa draži njegovo sluznico.

Na zgago lahko močno vplivajo naslednji dejavniki: preveč hrane v želodcu (prenajedanje), prevelik pritisk na želodec (debelost, nosečnost) in ležanje takoj po obroku. Težave lahko poslabšajo tudi nekatera živila in pijače (npr. paradižnik, čebula, česen, por, kava, oreščki, poprova meta, čokolada in žvečilni gumi, pijače s kofeinom in gazirane pijače). Pomemben je tudi vpliv stresa.

Pri zgagi si vsak pomaga po svoje. Nekateri jo poskušajo pregnati z različnimi naravnimi pripravki, npr. z zeliščnimi čaji, drugi čakajo, da bo težava minila, tretji obiščejo lekarno. Če bo zgaga potrkala tudi na vaša vrata, jo učinkovito preženite z **Nolpaza control**, zaviralcem protonske črpalke. Že ena tableta na dan poskrbi za učinkovit nadzor izločanja želodčne kisline. Tablete se jemljejo zapored oziroma dokler simptomi popolnoma ne izginejo. Več na www.nolpaza-control.si.

SPodbudite moč svojih možganov

Možgani so izjemno zanimiv, zapleten in hkrati skrivnosten organ. Njihov razvoj je treba spodbujati od majhnih nog, za njihovo aktivnost pa skrbeti vse življenje, saj bodo le tako delovali kot usklajena celota. Res je, da so pri določenih aktivnostih nekateri deli možganov bolj aktivni kot drugi in delujejo na drugačen način, vendar za optimalno delovanje uporabljamo celotne možgane.

Značilnosti današnjega vsakdanjika so hiter tempo življenja, vedno več dela in pogosto neuravnotežena prehrana. Posledica je tvorjenje prostih radikalov, ki poškodujejo naše možganske celice in druga telesna tkiva. Stres dodatno zmanjša dovod krvi v možgane in okončine in posledično povzroči podhranjenost tkiv s kisikom in hranilnimi snovmi, ki jih možgani potrebujejo za normalno funkcioniranje. Vse to se odraža v težavah s koncentracijo.

Poleg vaj in tehnik pomnjenja lahko za izboljšanje kognitivnih funkcij poskrbite

tudi z jemanjem zdravila z izvlečkom ginka, ki možgane pomaga ohranjati v boljši formi.

Ginko poveča izrabo kisika in glukoze v celicah ter tako poveča možgansko prekrvitev in vpliva na celično presnovo.

Izvleček ginka vsebujejo kapsule Bilobil. Več na

www.bilobil.si.

Bilobil®
Vaš um v vrhunski formi.

POMEN MAGNEZIJA V TELESU

Magnezij je mineral, ki ima v človeškem telesu pomembno vlogo, saj sodeluje v več kot 300 presnovnih procesih. Potreben je za normalno delovanje živčevja, za normalno krčenje mišic (tudi srčne mišice) in normalno strukturo kosti. Človeško telo potrebuje približno 300 mg magnezija na dan. Količina je sicer odvisna od starosti, spola in načina prehrane. Pri pogostem jemanju odvajal in pri povečanih psihičnih in telesnih obremenitvah se potrebe seveda povečajo.

Pri zdravih ljudeh je pomanjkanje magnezija redko, saj ga telo z zdravo prehrano dobi dovolj in tudi ledvice so pri majhnem vnosu sposobne zmanjšati izločanje. Če pa do pomanjkanja vseeno pride, se pokaže v obliki mišičnih krčev, motenj srčnega ritma, vrtoglavice, omotičnosti, nerazpoloženosti, zmanjšane zbranosti in glavobola. Dolgotrajno pomanjkanje magnezija lahko neposredno vpliva tudi na nastanek osteoporoze. Pomanjkanje magnezija poveča tudi dovzetnost za stres, stres pa vodi v pomanjkanje magnezija, kar lahko ustvari začaran krog.

Za optimalno zadostitev povečanih potreb telesa po magneziju lahko jemljete **Magnesol**, ki vsebuje magnezij v obliki magnezijevega citrata. Magnesol je na voljo v obliki šumečih tablet, ki jih raztopite v vodi.

PROTI UTRUJENOSTI Z VITAMINI SKUPINE B

Utrujenost in izčrpanost sta lahko simptoma pomanjkanja vitaminov skupine B. Večina teh vitaminov ima v telesu pomembno vlogo, saj mu pomagajo uporabiti energijo iz zaužite hrane. Skrbijo torej, da hrana pride do končnega cilja in opravi svojo nalogo – nahrani vsako celico našega telesa. Ker težko določimo, česa natančno nam primanjkuje, je še toliko bolj pomembna uravnotežena prehrana. A zgolj prehrana ne bo dala pravih rezultatov, ampak je treba najti mehanizme za zmanjšanje stresa, hkrati pa telo krepiti tudi s športom.

B-complex je učinkovito, varno in kakovostno zdravilo, ki ga v lekarni dobite brez recepta. Vsebuje splet vitaminov skupine B, saj je pomembno, da hkrati jemljemo več vitaminov iz te skupine.

Pomanjkanje enega od njih lahko poveča potrebo po drugih iz te skupine. Zdravilo B-complex lahko jemljejo tudi nosečnice in doječe matere.

Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in neželenih učinkov se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

CELOVITA ZAŠČITA PRED BOLHAMI IN KLOPI

Klopi in bolhe so velika nadloga za naše kosmatince, še posebej v poletnih mesecih. Zato smo svoji paleti kakovostnih in učinkovitih veterinarskih izdelkov dodali **Fypryst Combo** za odpravljanje zunanjih zajedavcev pri psih in mačkah.

Fypryst Combo v obliki kožnih kapljic je sodoben izdelek za zaščito pred zunanjimi zajedavci pri psih, mačkah in dihurjih. Vsebuje fipronil, učinkovito in uveljavljeno sredstvo proti bolham in klopom, in S-metopren, ki uničuje razvojne oblike bolh (ljajčeca, ličinke). Na ta način

preprečuje okužbo okolja, v katerem živijo zdravljeni živali. Zaradi edinstvene razporeditve zdravila v koži in dlačnih mešičkih je Fypryst Combo učinkovit tudi po kopanju živali. Mesečni nanos zdravila na vrat živali zagotavlja dolgotrajno zaščito pred bolhami in klopi. UP

Na voljo tudi v lekarnah. **NOVO**

FYPRYST® fipronil, S-metopren **combo** www.klopi-bolhe.com

Preženite bolhe iz svojega doma!

+ Fypryst® Combo omogoča celovito zaščito pred bolhami in klopi.

Učinkovit proti

Zaščita na pravem mestu!

KRKA

60let

POLETJE, POZDRAVLJENO!

Vedno ga težko pričakujemo. To je čas za brezskrbnost, lahkotnost, sproščenost, oddih, zase. Z njim pridejo sonce, toplota, modro nebo, vročinske meglice, petje čričkov, kresnice, potovanja, izleti ... Ja, poletna sreča je zelo dragocena in vpliva na ves preostali del leta. Ni čudno, da veliko ljudi čas razmejuje na obdobje pred poletjem in po njem. Zato se je treba potruditi, da je poletne sreče dovolj in da jo boste dolgo nosili v sebi. Bodite vi tisti, ki jo ustvarjate. Zase in za druge. In dovolite, da jo delimo z vami – za čudovito poletje 2014 in za čas po njem.

Terme Dolenjske Toplice Družinske počitnice na 3

PRVA TROJKA

Družinske počitnice so skupen oddih družinskih članov, torej predstavnikov različnih generacij – otrok in staršev, otrok in starih staršev ali vseh skupaj. Običajno je ob poletnih počitnicah ena naših prvih misli kopanje. V Dolenjskih Toplicah se bodo otroci zabavali v otroških bazenih Wellness centra Balnea, starši v Laguni v Wellness centru Balnea, stari starši pa bodo obiskali termalno kopališče z zdravilno vodo s telesno temperaturo. Seveda so možne tudi drugačne kombinacije. Kopalna trojka je torej samo namig.

DRUGA TROJKA

Časi, ko so bile za prijetne počitniške dni dovolj postelja, hrana, narava, so že zdavnaj minili. Omenjene vrednote so postale standard našega vsakdana. V Dolenjskih Toplicah zato za prave družinske počitnice predlagamo trojko **zdravo, sproščajoče, aktivno**.

ZDRAVO – O zdravilnih učinkih termalne vode verjetno ni treba izgubljeni besed. V Dolenjskih Toplicah je poleg blagodejne topliške vode na voljo tudi vrhunska, posamezniku prilagojena fizioterapija po nasvetu zdravnika. Starši v življenjski naglici pozabljate na svoje telo, in že so tu prve bolečine v hrbtenici, sklepih, gibalnem aparatu. V pomoč vam bodo naša zdravstvena služba ter številni najsoodnejši medicinski pripomočki in naprave, kot sta tecar in gamma swing. Naše vrhunske usposobljene osebe bo poskrbelo tudi za vaše otroke. Med letošnjimi počitnicami jih lahko naučimo skrbeti za lepo držo.

SPROŠČAJOČE – Balnea je center za sproščanje in razvijanje telesa in duha. V Laguni vas čakajo bazeni in druge vodne površine. Če vam plavalni športi ne bodo dovolj, vam je na voljo tudi odbojgarsko igrišče. Ob slabem vremenu pa vas vabimo v Oazo, svet savn s finsko in turško savno, biosavno z japonsko kopeljo in zen sobo. V Auri si lahko privoščite številne vrste masaž (poleg klasičnih tudi shiatsu, lomi lomi, s kamni, berbersko z arganovim oljem, medeno ali čokoladno) ali vrhunske kozmetične storitve (pedikuro, manikuro, depilacijo, nego obraza in telesa itd.). Na voljo vam je tudi ambulanta za estetsko kirurgijo.

AKTIVNO – Morda se sliši nenavadno, a lahko se zgodi, da vam bo v Dolenjskih Toplicah tudi med počitnicami primanjkovalo časa. Le da vas tokrat za spremembo ne bo nihče priganjal, ampak boste imeli na voljo številne možnosti, kako preživeti počitnice čim bolj aktivno. Še enkrat želimo poudariti, da bo vse prilagojeno vam in odvisno le od vaše dobre volje. LIP

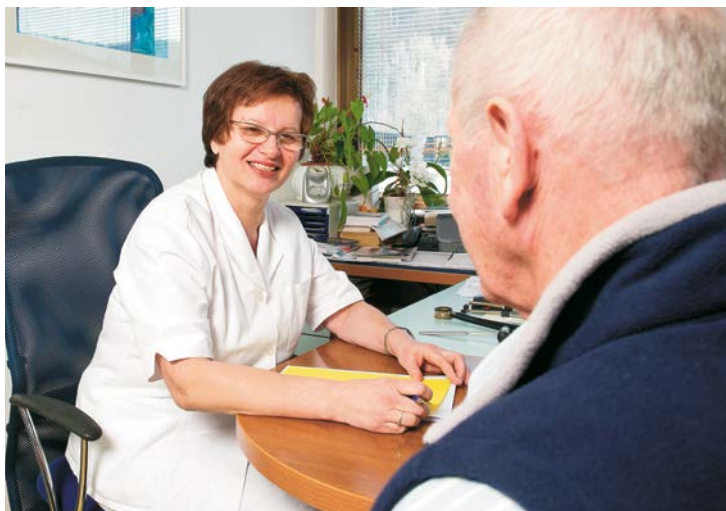

TRETJA TROJKA

Končajmo v košarkarskem slogu. Za počitnice v Termah Dolenjske Toplice je treba vreči trojko: **POKLICATI 07 39 19 400 ALI PISATI na booking.dolenjske@terme-krka.si, REZERVIRATI SOBO v hotelih Balnea, Kristal ali Vital in PRITI!**

Terme Šmarješke Toplice

Varne počitnice za upokoence

Vsi se veselimo poletnih počitnic. A medtem ko večina prisega na letovanja in potovanja, se nekateri kljub pestri ponudbi iz previdnosti ne odpravijo nikamor. To so ljudje, ki ne marajo vrveža, predvsem pa starejši in ljudje z različnimi srčnimi obolenji. Zaradi bojazni, da bo dopust prenaporen in da se lahko njihovo zdravstveno stanje iznenada poslabša, poletje raje preživljajo doma. Zato je dobro vedeti troje: da je prav sprememba okolja tisto, kar psihično in fizično poživlja telo, da počitnice potrebuje vsak in da obstaja povsem varna možnost brezskrbnega počitnikovanja – varne počitnice v Termah Šmarješke Toplice. Gre za premišljen program, sestavljen iz aktivnosti, ki sledijo motu *prijetno s koristnim*. Skrb za zdravje mnogi razumejo kot obveznost ali celo napor. V okviru našega programa lahko uživate v plavanju, zdravem sončenju, hoji

in zdravem prehranjevanju in ste povsem pomirjeni ob misli, da je 24 ur na dan v vaši bližini tudi zdravnik specialist. Naša letošnja ponudba varnih in zdravih počitnic vključuje nastanitev v udobnih šmarjeških hotelih s polpenzionom ter zdravo in okusno hrano (4 meniji na dan, po želji ločevalna prehrana ali redukcijske diete). Jedilniki so obogateni z živili z okoliških kmetij. Poleg termalnih užitkov (neomejeno kopanje v termalnih bazenih, vodna aerobika 4-krat na dan, romantično petkovo nočno kopanje) in razvajanja v sprostitvenem centru (savnanje 2-krat do 3 ure pri bivanju 5 do 9 dni, neomejeno pri bivanju 10 ali več noči, primerno tudi za srčne bolnike) je na voljo tudi bogat program telesnih aktivnosti po vaši izbiri (nordijska hoja z inštruktorjem, kardiovadba z inštruktorjem, vodeni sprehodi itd.). In da vam res ne bo dolgčas, lahko uživate na plesnih in glasbenih večerih ali se nam pridružite na izletih. UP

Več na 07 38 43 400 ali na
booking.smarjeske@terme-krka.si.

Talaso Strunjan

Morske počitnice

Če rečemo, da je o Strunjanu vredno izgubljati besede, bodo tisti, ki so bili vsaj enkrat v življenju v njegovem objemu, vedeli, da govorimo o prijetnem vetriču, čudovitem naravnem okolju, solinah, vznemirljivem vonju, ki lebdi v zraku, deluje pa pomirjujoče, o romantični energiji in zalivu, ki ga sonce razvaja več kot 2300 ur na leto. Talaso Strunjan ni samo zdravstveni center, je predvsem center dobrega počutja. Morje je s svojim naravnim bogastvom omogočilo razvoj celovitega talasopristopa, ki dobro počutje gradi s pomočjo naravnih dejavnikov – morske vode, morskega blata, alg in blagodejne sredozemske klime. V Strunjanu lahko občutite neskončnost modrine. Lahko se kopate v čistem morju ali v bazenih z ogrevano morsk

vodo in poležavate na lepo urejeni plaži. Razni programi in animacijske aktivnosti ponujajo rekreacijo za vse generacije. UP

Več na 05 67 64 100 ali na
booking.strunjan@terme-krka.si.

Vitarium Spa&Clinique, Terme Šmarješke Toplice Za čudovito lahkost bivanja

Preveč kilogramov, zmanjšana gibljivost, manj energije, na splošno povečana ogroženost zdravja. Že res, da je debelost presnovna motnja, katere posledice so številna obolenja, kot so sladkorna bolezen, prezgodnje staranje ožilja, zvišan krvni tlak, večje tveganje za možgansko kap in infarkt, kronične degenerativne bolezni sklepov itd. A marsikdaj smo za debelost krivi sami. Spopad s težavo, ki je v veliki meri obvladljiva, je nujen.

V Termah Šmarješke Toplice se s težavami, ki jih prinaša sodoben način življenja, ukvarjamo že več kot desetletje. Center medicinskega velnesa Vitarium Spa&Clinique je najprej ponudil ravno programe razstrupljanja in zdravega hujšanja.

PONUJAMO VAM POMOČ

Program razstrupljanja VitaDetox je edinstven program, ki poteka pod nadzorom svetovalke za prehrano in osebnega trenerja. Pospešuje izločanje zdravju škodljivih snovi iz telesa in izboljša energijsko ravnovesje. Sestavni del programa je individualno določena telesna dejavnost (vadba pace, pilates, višinski trening, kardiokros), ki pozitivno vpliva na delovanje organov izločanja, saj izboljšana prekrvitev okrepi tudi njihovo delovanje. Ustrezna vadba in hujšanje vplivata na zmanjšanje maščobnega tkiva, kjer se pogosto nalagajo presežki škodljivih ksenobiotikov. Za prijetno počutje in ugodje poskrbimo tudi s sprostitvenimi masažami s posebnimi hladno stiskanimi eteričnimi olji, ki ublažijo stresni odziv, in s posebno nego telesa.

Program SlimFit je splet primernih telesnih aktivnosti, dietnih ukrepov, fizikalnih metod in motivacije za doseg želenega cilja – trajno odpravo presnovne motnje in izboljšanje psiho-fizičnih zmogljivosti. Njegova prednost je, da je individualno oblikovan. Pri hujšanju je najpomembnejši način prehranjevanja, zato je ključnega pomena posvet s prehranskim strokovnjakom. Ta vam glede na vaše prehranske navade, morebitne alergije in druge podatke pojasni vzorce prehranjevanja, sestavo hrane, kalorične vrednosti in glikemične indekse. Rezultat je jedilnik, ki vsebuje vse potrebne snovi, hkrati pa upošteva, katere hrane bodisi iz osebnih bodisi iz zdravstvenih razlogov ne jeste.

Program zdravljenja presnovnega sindroma temelji na odpravljanju ugotovljenih presnovnih motenj in uravnavanju krvnega tlaka. Temeljni zdravstveni ukrep je sprememba življenjskih navad. Treba je nadzorovati telesno težo in pridno telovaditi, saj so telesne mišice največji porabnik glukoze in aktivno pripomorejo k odpravljanju

odpornosti proti inzulinu. Program vključuje zdravniški pregled pri specialistu internistu, analizo strukture telesnih tkiv (določijo se odstotki maščobe in mišične mase ter vsebnost vode), antropometrične meritve in določitev indeksa telesne mase, kardioteht fizične zmogljivosti, CoRe bioresonančni pregled ter laboratorijski pregled krvi na začetku in na koncu. V okviru programa so na voljo tudi druge storitve, ki telo spodbujajo k novim procesom, kot so višinski trening v hipoksikomori, radialnoendodermna terapija ter vodeni program telesnih aktivnosti v naravi in v telovadnici, seveda pa tudi začetni in zaključni posvet s prehranskim svetovalcem ter potrebam prilagojena prehrana.

Dolgoletne izkušnje strokovnjakov in doseženi rezultati kažejo, da smo s svojimi programi na pravi poti. Vabimo vas, da stopite v novo življenje. Spet boste vitalni, zdravi, ustvarjalni in ponosni nase.

Dobrodošli v Termah Šmarješke Toplice.

Več na 07 38 43 400 ali na
booking.smarjeske@terme-krka.si.

VNOVIČ POVEZOVALI, PLEMENITILI IN OPOMINJALI

Novo poglavje družbene odgovornosti, ki se že od začetkov delovanja podjetja udejanja v številnih projektih, smo v Krki napisali med 7. in 12. aprilom. Tretjič zapovrstjo je namreč potekal sedaj že tradicionalni *Krkin teden humanosti in prostovoljstva*, ki je z vrsto dobrodelnih dejavnosti vnovič povezal več kot 1000 krkašev prostovoljcev.

Enako kot v minulih letih smo zbirali oblačila, knjige, šolske potrebščine, didaktične igrače in druge potrebščine za odrasle in otroke, pomagali na Rdečem križu in Karitasu, darovali kri, pomagali v domovih starejših občanov, preživeli čas z varovanci varstveno-delovnih centrov ter drugih zavodov in ustanov, zbirali pa smo tudi hrano za pse in mačke iz zavetišč. Teden smo končali z dnevom odprtih vrat za krkaše in njihove družinske člane, s katerim smo počastili tudi 60-letnico Krke. Krkaši prostovoljci smo se še posebej

Predsednik uprave in generalni direktor Krke Jože Colarič se je tako kot minula leta udeležil krvodajalske akcije v Novem mestu.

V območnih centrih Rdečega križa v Novem mestu in Ljutomeru, v Humanitarnem centru v Ljubljani in v novomeški enoti Karitasa (na fotografiji) smo pripravili 690 živilskih paketov.

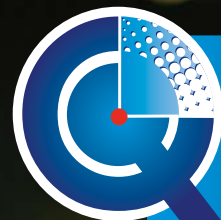

izkazali pri zbiranju potrebščin, ki je na različnih Krkinih lokacijah potekalo ves teden. Prispevali smo skoraj 4 tone oblačil, hrane, knjig, igrač, higienskih in drugih potrebščin za odrasle in otroke. Posluh za sočloveka v stiski je združil tudi 315 krvodajalcev, med katerimi jih je 43 kri darovalo prvič. Skupaj so darovali 109 litrov te življenjsko pomembne tekočine. ^{UP}

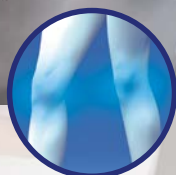
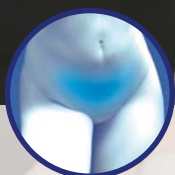
V sodelovanju z novomeškim centrom za socialno delo je skupina Krkinih prostovoljcev eni od socialno šibkejših družin uredila okolico hiše in vrt.

Ko kliče bolečina poiščite hitro rešitev.

Hitra rešitev

Pri glavobolu, zobobolu,
menstrualnih bolečinah,
bolečinah v mišicah
in sklepih.

Nalgesin® S hitro in **za daljši čas odpravlja različne vrste bolečin**, kot so **glavobol, zobobol, menstrualne bolečine** ter **bolečine v mišicah in sklepih**.

Slovenski farmacevti za samozdravljenje glavobola najpogosteje svetujejo Nalgesin® S.*

Presenetite bolečino in imejte hitro rešitev vedno pri roki. Več informacij lahko poiščete na **www.nalgesin.si** ali na **www.lekarna-na-dom.si**.

* Raziskava o najpogostejše priporočenih izdelkih brez recepta v slovenskih lekarnah, FarmAsist, d. o. o., 2010.

www.krka.si

KRKA

60let

Nalgesin S vsebuje natrijev naproksenat.

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

IZBOLJŠANA PREKRIVITEV

Vaš um v vrhunski formi.

www.bilobil.si

Izboljšana prekrvitev za večjo moč uma.

Redna uporaba Bilobila:

- ➔ razširi krvne žile in izboljša pretok krvi v možganih,
- ➔ krepi delovanje možganskih celic, saj izboljša izrabo kisika in glukoze,
- ➔ varuje možganske celice pred škodljivimi vplivi radikalov.

Bilobil vsebuje izvleček iz listov *Ginkgo bilobe*.

Bilobil®

NARAVNEGA IZVORA

www.krka.si

KRKA

60let

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.